

S-01

[Kabul:Sözlü]
[Acil Pediatri]**Ventriküloperitoneal şanlı çocuklarda klinik skorlama disfonksiyonu belirler mi?****Merve Tosyalı, Tahir Atik, Bahar Özdemir**, Tuncer Tarhan*, Eylem Ulaş Saz***

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye

*Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Nöroşirurji Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye

**Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, İzmir, Türkiye

Giriş: VPŞ disfonksiyonu şüpheli olgulara acil servislere yapılan standart değerlendirme, şantın geçtiği yerin direkt grafileri, kateter ucunun ultrasonografisi ve prekontrast beyin tomografisidir. Literatürde disfonksiyon açısından anlamlı olabilecek semptomlardan yola çıkılarak bazı klinik skorlamalar geliştirilmiştir. Bu çalışmada EgeÜTF Çocuk Acil Servisine başvuran ve VPŞ disfonksiyonu düşünülerek değerlendirilen olgularda klinik skorlama ve tetkiklerin tanı başarısına etkisi araştırılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Ege ÜTF Çocuk Acil Servisine 2011-2012 arasında başvuran, VPŞ disfonksiyonu düşünülen tüm hastalar çalışmaya alındı. Hastaların demografik, klinik özellikleri, laboratuvar ve radyolojik sonuçları önceden oluşturulmuş veri toplama formlarına işlendi. Başvuru sırasındaki semptom ve bulguları ile ilk şant operasyonu sonrası geçen zamana uyan klinik skorlama yapıldı. Olguların acil servisten sonraki izlemleri de not edildi.

Bulgular: Toplam 40 hasta 51 kez acil servise başvurmuştur. Başvuruların çoğu erkekti (%70). Ortalama başvuru yaşı 47,9±58,5ay; hidrosefali tanısı yaşı 4,83±16,3aydı. Ortalama doğum kilosu 2883±623g olarak saptandı. Etiyolojik olarak şant gerektiren hidrosefalinin %66,7(n=34)'sinin konjenital olduğu görüldü. Şant disfonksiyonu varlığının cinsiyet, doğum ağırlığı ve hidrosefalinin sebebi ile ilişkisi yoktu. Rutin yapılan laboratuvar tetkiklerinin şant disfonksiyonu ile arasında anlamlı bir ilişki bulunmadı. Ultrasonografik olarak saptanan patolojik bulgu ile VPŞ disfonksiyonu arasında kuvvetli bir ilişki saptandı. Benzer şekilde anlamlı prekontrast kranial BT bulgusunun varlığı ile şant disfonksiyonu arasında da anlamlı bir ilişki vardı. VPŞ takıldıktan sonraki ilk 5 ayda başvuran olgulardan, disfonksiyon olan ve olmayan grubun ortalama klinik skorları arasında fark yoktu (2,9±1,9 vs. 2,3±2,1). Beş aydan sonraki değerlendirmede de fark yoktu (1,7±1,5 ve 1,50±0,7). Klinik skoru ilk 5 ayda <2 saptanan olguların %37,5'inde, >2 olguların %70,6'sında VPŞ disfonksiyonu saptandı. Geç dönemde(> 5ay) ise skoru >1 bulunan olguların %88,9'unda disfonksiyon vardı.

Çıkarımlar: VPŞ disfonksiyonunun belirlenmesinde acil serviste yapılan klinik skorlama çok önemlidir. Teknoloji bağımlı bu çocuklara acil servise her başvuruda kranial BT ve direkt grafi çekilmeden önce disfonksiyonu predikte eden klinik skorlamanın yapılması hastaların yararına olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hidrosefali, ventriküloperitoneal, şant disfonksiyonu

S-02

[Kabul:Sözlü]
[Adölesan]**Çalışan adölesanlarda riskli davranışlar****Selen Özakar, Suzan Yıldız*, Duygu Gözen***

Hitit Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Çorum

*İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Çorum

Giriş: Adölesanlarda riskli sağlık davranışlarının sık görülmesi ve özellikle çalışan adölesanlarda riskli davranışların daha fazla olabileceği düşünülerek planlanan bu çalışmada; mesleki eğitim merkezindeki adölesanların riskli davranışlarının belirlenmesi ve risk alma davranışları ile sosyodemografik bazı tanıtıcı özellikleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki araştırma, 02 Şubat-02 Mayıs 2012 tarihleri arasında mesleki eğitim merkezinde gerçekleştirilmiş ve 16-18 yaş grubundaki tüm adölesanlar araştırmanın örneklemini (n=311) oluşturmuştur. Araştırma verileri, "Adölesanları Tanıtıcı Form" ve "Ergenlerde Risk Alma Ölçeği (ERAÖ)" kullanılarak toplanmış, elde edilen veriler SPSS 15.0 istatistik paket programında değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırma kapsamına alınan adölesanların (n=311) yaş ortalamalarının 17,1±0,7 yıl olduğu %89,4'ünün erkek olduğu belirlendi. Adölesanların %39,9'unun zararlı madde kullandığı ve bu zararlı madde kullananların %86,4'ünün sigara kullandığı belirlendi. Adölesanların %48,6'sının ERAÖ değerlendirmesine göre riskli grupta bulundukları, %49,2'sinin ERAÖ alt ölçeklerinden biri olan toplumsal konumla, %45,7'sinin trafikle ve %45'inin madde kullanımı ile ilgili risk grubunda oldukları görüldü. Kız adölesanların risk alma durumunun erkeklerle göre daha düşük olduğu (t= -4,778; p=0,000) belirlendi.

Çıkarımlar: ERAÖ sonuçlarına göre madde kullanımı ile ilgili risk alma ortalamalarının toplumsal konumla ve trafikle ilgili risk alma ortalamalarına göre daha yüksek olduğu gözönünde bulundurulduğunda özellikle ergenlerde madde kullanımının üzerinde durulması gerektiğini düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çalışan adölesanlar, riskli davranışlar, ergenlerde risk alma ölçeği

S-03

[Kabul:Sözlü]
[Adolesan]**Anneden-kızına evde cinsel sağlık eğitimi programının etkililiğinin incelenmesi****Funda Kıran Yılmaz, Ayşe Belgin Aksoy***

Gazi Üniversitesi Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

*Zonguldak Kız Teknik ve Meslek Lisesi, Zonguldak, Türkiye

Giriş: Araştırma sonuçları, uygulanan cinsel eğitim yöntemlerinin cinsel konularla ilişkin bilgi düzeyinde artış meydana getirmesine karşın, riskli cinsel davranışlar üzerinde önemli bir etki oluşturmadığını göstermektedir. Son yıllarda özellikle ebeveynlerin cinsel eğitimin önemli bir parçası olarak eğitime dâhil edilmesinin temelinde gençlere cinselliğin ahlaki yönlerinin benimsenmeden riskli cinsel davranışlardan kaçınmalarının mümkün olmadığı düşüncesi yatmaktadır. Araştırmalar, ebeveynlerin çocuklarına cinsel eğitim vermede istekli olmalarına rağmen, cinsel konularda bilgisiz olduklarını, nereden, nasıl başlayacakları, ne söyleyecekleri hakkında kendilerini yetersiz hissettikleri için katılımlarının sınırlı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu araştırma "Annelere Uygulanan Cinsel Sağlık Eğitimi Programının (AK-ECSEP) Anne-Kızın Cinsel Konularla İlgili Bilgileri, Hissettikleri ve Tutumları Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi" amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırmaya Zonguldak Kız Teknik ve Meslek Lisesi 9.sınıfta öğrenim gören 15 anne-kız çifti deney ve 15 anne-kız çifti kontrol grubu olmak üzere toplam 60 kişi alınmıştır. Müdahale sürecinde cinsel sağlık eğitimine yönelik olarak tasarlanan "Anneden-Kızına Evde Cinsel Sağlık Eğitim Programı" AK-ECSEP deney grubu anne-kız çiftine 10 hafta süreyle uygulanmıştır. Kontrol grubu anne-kız çiftine herhangi bir cinsel eğitim programı uygulanmamıştır. Sosyo-demografik veriler "Kişisel Bilgi Formu", anne-kız çiftlerinin cinsel sağlık bilgileri "Cinsel Sağlık Eğitimi Bilgi Formu", anne-kız çiftlerinin cinsel konularla ilgili hissettikleri- tutumları "Cinsel Konularla İlgili Hissettikleri/Tutumları Formu" ve uygulanan eğitim programının etkililiğine ilişkin deney grubu anne - kız çiftinin görüşleri "Değerlendirme Formu" kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Deney grubu annelerin "Üreme Organlarının Anatomisi ve Fizyolojisi, CYBH" bilgi puanlarının kontrol grubundan anlamlı derecede yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0,05$).

Deney grubu kızların "Üreme Organlarının Anatomisi ve Fizyolojisi, CYBH" bilgi puanları kontrol grubu kızların puanlarından anlamlı derecede yüksek bulunmuştur ($p<0,05$).

Deney grubu annelerin çocuklarına cinsel konularda bilgi verirken, hissettiklerine ilişkin oranlarında "Endişelenmeme (%13'den%80), Sıkılmama (%27'den%73), Utanmama (%27'den %80), Memnun Olma (%27'den %100), Rahat Hissetme (%33'den %73)" anlamlı bir artış olduğu, kontrol grubu annelerin oranları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

Deney grubu kızların annelerine cinsel konularda soru sorarken, hissettiklerine ilişkin "Korkmama (%53'den%93), Sıkılmama (%53'den%87), Pişman Olmama (%20'den%80), Bazı Meraklarını Gizlememe (%13'den%100), Utanmama (%27'den%93), Rahat Hissetme (%40'dan%93) oranlarında anlamlı bir artış olduğu, kontrol grubu kızların oranları arasında anlamlı bir farklılık görülmediği saptanmıştır.

Deney grubu anne-kız çiftinin cinsel konularda bilgi verirken-alırken olumsuz tutum gösterme oranlarında anlamlı bir düşüş, olumlu tutum gösterme oranlarında anlamlı bir artış olduğu, kontrol grubu anne-kız çiftinin olumlu ve olumsuz tutum oranları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

AK-ECSEP'nin sonunda annelerin %80'inin kendilerini faydalı ve mutlu hissettikleri, anne-kızların %100'ünün eğitim programı ve materyallerini bilgilendirici, ilgi çekici ve eğlendirici buldukları, annelerin(%100) cinsel konularla ilgili iletişimlerinin arttığını, kızların (%80) cinsel konulardaki iletişimlerini destekleyici bulduklarını, edinilen bilgileri (%87) arkadaşları ile paylaştıklarını bildirdikleri saptanmıştır.

Çıkarımlar: AK-ECSEP' nin anne-kız çiftinin cinsel konularla ilgili iletişimlerini kolaylaştırdığı, bilgi kaynağı sağladığı, olumlu tutum geliştirdiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Cinsel Sağlık Eğitimi, Ergenlik

S-04

[Kabul:Sözlü]
[Adolesan]**Ergenlerin mükemmeliyetçilikleri ile mizah duyguları arasındaki ilişkinin incelenmesi****Emre Bozdemir, Ayşe Belgin Aksoy***

Uludağ Üniversitesi, İnşaat Meslek Yüksek Okulu, Sağlık Programları Bölümü, Bursa, Türkiye

*Gazi Üniversitesi, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

Bu araştırma ergenlerin mükemmeliyetçilikleri ile mizah duyguları arasındaki ilişkiyi incelemek amacı ile yapılmıştır. Örneklemi Şanlıurfa İli, Harran İlçesi'nde orta öğretimlerine devam eden 630 ergen oluşturmuştur. Araştırmada 'Frost'un Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği', ve "Ergenlerde Mizah Ölçeği" kullanılmıştır. Demografik bilgilere ulaşmak için "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Bulgular Korelasyon Analizi, t Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi ile sınanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre ergenlerin mükemmeliyetçilikleri ile mizah duyguları arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,01$). Kız ve erkek ergenlerin düzen alt ölçek puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur($p<0,05$). Diğer alt ölçek puanları arasında anlamlı farklılıklar bulunmamıştır($p>0,05$). Ergenlerin mizah duyguları ile hatalara aşırı ilgi alt ölçek puanları arasında 0.114 ve aile beklentileri alt ölçek puanları arasında 0.116 olan pozitif yönlü düşük düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Ergenlerin cinsiyet, anne öğrenim durumu, baba öğrenim durumu, kardeş sayısı ve doğum sıralarına göre mükemmeliyetçilikleri ve mizah duyguları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Anahtar Kelimeler: Ergenlik, mükemmeliyetçilik, mizah duygusu.

S-05

[Kabul:Sözlü]
[Allerji ve Akciğer Hastalıkları]

Pseudomonas aeruginosa kolonizasyonu olan ve olmayan kistik fibrozlu çocuklarda vücut kitle indeksi, FEV1 ve D vitamini düzeyleri

Ömer Kılıç, Haluk Çokuğraş, Yıldız Camcıoğlu, Necia Akçakaya

İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Enfeksiyon Hastalıkları, Klinik İmmünoloji Ve Allerji Bilim Dalı

Giriş: Kistik fibrozlu çocuk hastalarda P. aeruginosa kolonizasyonu ile ilişkili olabilecek, ilaç kullanımına uyum, vücut kitle indeksi, birinci saniye zorlu ekspiryum volümü ve D vitamini düzeyi gibi faktörlerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Çalışmaya kistik fibroz tanılı 58 çocuk hasta alındı. Tüm çocukların yaşı, cinsiyeti, tanı yaşı, solunum yolu bakteriyel kolonizasyonu ve süresi, kullanmakta olduğu tedaviler kaydedildi. Başlangıçta ve bir yıl sonra hastaların vücut kitle indeksleri hesaplandı. Çalışmanın sonunda 25 OH D vitamini ile uyum sağlayabilen hastalarda birinci saniye zorlu ekspiryum volümü ölçüldü.

Bulgular: Hastalarımızda tanı konulma yaşı ortanca 2 yıl saptandı. Solunum yolunda kronik Pseudomonas kolonizasyonu oranı %14.4 idi. P. aeruginosa kolonizasyonu olan ve olmayan hastalar arasında, pankreas enzimi ($p = 0.003$), ADEK vitaminleri ($p = 0.009$) ve dornaz alfa ($p < 0.001$) kullanımı, P. aeruginosa kolonizasyonu olan hastalarda istatistiksel olarak anlamlı şekilde yüksek bulundu. P. aeruginosa kolonizasyonu olan ve olmayan hastalar arasında, çalışmanın başlangıcında ve bir yıl sonrasındaki vücut kitle indeksi ortalaması açısından istatistiksel olarak anlamlı fark saptandı (Sırasıyla $p = 0.007$ ve $p = 0.009$). P. aeruginosa kolonizasyonu olan ve olmayan hastalar arasında 25 OH D vitamini düzeyi açısından anlamlı fark bulunmadı ($p = 0.376$).

ÇIKARIMLAR: P. aeruginosa kolonizasyonu olan ve olmayan hastalar arasında ortalama 25 OH D vitamini düzeyleri açısından fark bulunmadığı, yani D vitamini eksikliğinin P. aeruginosa kolonizasyonu ile ilişkili olmadığı ancak D vitamini düzeyinin sık kontrol edilmesinin gerekliliği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Pseudomonas aeruginosa, kistik fibroz, vücut kitle indeksi, D vitamini, zorlu ekspiryum volümü

S-06

[Kabul:Sözlü]
[Beslenme]

Üniversite Öğrencilerinin Okul Kantinlerindeki Beslenme Hizmetlerine Yönelik Görüşleri

Yasemin Akdevelioğlu, Hüseyin Gümüş, Işıl Şimşek

Gazi Üniversitesi, Gıda ve Beslenme Eğitimi, Ankara, Türkiye

Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin okul kantinlerindeki beslenme hizmetlerine yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma grubunu, Ankara'da bulunan dört devlet üniversitesinde öğrenim gören 286'sı kız ve 205'i erkek olmak üzere toplam 491 öğrenci oluşturmuştur. Veri toplama aşamasında, öğrencilere kantinde satılan yiyecek-içecekleri satın alma sıklıkları ve okul kantinlerindeki beslenme hizmetlerine yönelik görüşlerini sorgulayan bir anket formu uygulanmıştır. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda, öğrencilerin öğle yemeği için ikinci sırada okul kantinlerini tercih ettikleri (%32,4), yiyeceklerden tost, simit/poğaç, patates kızartması, çikolata ve bisküviyi haftada 1-2 defa; içeceklerden ise sırasıyla en sık çay, ayran, meyve suyu ve neskafeyi satın aldıkları saptanmıştır. Öğrencilerin okul kantinlerinin beslenme hizmetlerine yönelik görüşleri incelendiğinde, okul kantini uygulamalarından genellikle memnuniyet duymadıkları ($3,3 \pm 0,63$) tespit edilmiştir. Ayrıca, kız öğrencilerin sadece %40,2'si kantin hizmetlerini yeterli bulurken, erkek öğrencilerin %53,7'si yeterli bulmuştur. Bu konuda kız ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında istatistiksel yönden anlamlı fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Sonuç olarak, üniversite kantinlerindeki beslenme hizmetlerinin daha kaliteli olması amacıyla, üniversitenin yetkili birimlerince denetim faaliyetlerinin belirli periyotlarda titizlikle yapılmasının, yiyecek ve içeceklerde kaliteyi ve güvenliğini sağlamak için kalite kontrol ve güvence sistemlerinin uygulanmasının ve sağlık açısından uygun yiyeceklerin satılmasının yararlı olacağı kanısına varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Adölesan, kantin, beslenme

S-07

[Kabul:Sözlü]
[Beslenme]**Üniversite öğrencilerinin besin güvenliğine yönelik bilgi ve uygulamaları****Yasemin Akdevelioğlu, Işıl Şimşek*, Hüseyin Gümüşt****

Gazi Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi, Gıda ve Beslenme Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara, Türkiye

*Gazi Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Eczacılık Temel Bilimleri Ana Bilim Dalı, Ankara, Türkiye

**Gazi Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü, Ankara, Türkiye

Giriş: Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin besin güvenliğine yönelik bilgi ve uygulamalarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.**Gereç ve Yöntem:** Çalışmanın örneklem grubunu, Gazi Üniversitesinde 17-30 yaş arasındaki beslenme eğitimi alan ve almayan toplam 582 öğrenci oluşturmuştur. Öğrencilerin besin güvenliğine yönelik bilgilerini ve uygulamalarını belirlemek amacıyla geliştirilen bir anket formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.**Bulgular:** Yapılan istatistiksel analizler sonucunda, anket formundaki besin güvenliğine yönelik sorulardan alınan puanların beslenme eğitimi alan grupta (5,4±2,40) almayanlara (2,7±2,23) kıyasla daha yüksek, besin güvenliğine yönelik uygulamalardan alınan puanların da yine beslenme eğitimi alan (15,5±2,65) grupta almayan gruba (13,7±3,60) kıyasla daha yüksek ve aradaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olduğu belirlenmiştir (p<0,01). Besin güvenliği bilgilerinin beslenme eğitimi alan grubun %37,3'ünde, almayan grubun ise %7,4'ünde yüksek düzeyde, besin güvenliğine yönelik uygulamaların ise beslenme eğitimi alan grubun %57,0'sinde, almayan grubun ise %39,7'sinde yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur.**Çıkarımlar:** Cinsiyet farklılığının ve beslenme eğitiminin araştırma grubundaki öğrencilerin besin güvenliğine yönelik bilgi ve uygulamaları üzerinde etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Besin güvenliğine yönelik eğitimlerin örgün ve yaygın eğitim müfredatlarında yer alması besin ve beslenme ile ilgili sağlık sorunlarının çözümünde önemli katkılar sağlayacaktır.**Anahtar Kelimeler:** Besin güvenliği, Beslenme eğitimi, Adölesan

S-08

[Kabul:Sözlü]
[Beslenme]**Değişik yaş gruplarında anne sütü alım süresi ve etkileyen faktörler****Meltem Uğraş, Öznur Küçük, Suat Biçer, Gülay Çiler Erdağ, Tuba Giray, Defne Çöl, Zerrin Yalvaç, Ayça Vitrinel**

Yeditepe Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı, İstanbul

Giriş: Bu çalışmada çocukların anne sütü ile beslenme süreleri ve ailelerin demografik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlandı.**Gereç ve Yöntem:** Ocak-Aralık 2012 tarihleri arasında Yeditepe Üniversitesi başvuran 200 aileden anket doldurulması istendi. Ankette çocuğun kaçınıcı çocuk olduğu, ailelerin çocuk sayısı, sadece anne sütü alma süresi, formülasyona başlama süresi, ek gıdaya başlama süresi, anne sütü kesme süresi, anne ve babanın demografik özellikleri (yaş, meslek, öğrenim durumu) incelendi. Çocuklar yaşlarına göre <=2 yaş (grup 1), 2-6 yaş (grup 2), 6-18 yaş (grup 3) ve >=18 yaş (grup 4) olmak üzere 4 gruba ayrıldı.**Bulgular:** Aileleri anket dolduran çocukların %43,0'u (n=86) erkek ve %57,0'si (n=114) kız olup, yaşları ortalama 5,91±6,18 yaş (1 ay-33 yaş) idi. Çocukların %64,0'u (n=128) birinci çocuğu. Ailelerin ortalama çocuk sayısı 1,72±0,76 (1-6 çocuk arasında) olup %44,5'i iki çocuğa sahip idi. Çocukların sadece anne sütü alma ortalama süreleri 5,0±1,91 ay (1-12 ay arasında) idi. Çocukların %6,5'inin (n=13) doğumdan itibaren formula ile birlikte anne sütü aldığı öğrenildi. Formülasyona başlama zamanları ortalama 4,59±2,86 ay (0-12 ay arasında) olup çocukların %29,5'una (n=59) hiç formula verilmediği öğrenildi. Ek gıdaya başlama zamanı ortalama 5,66±2,08 ay (2-12 ay arasında) idi. Anne sütünü kesme süresi ortalama 14,1 ± 8,28 ay (1-36 ay arasında) olup ankete katılan annelerin %17,0'si (n=34) emzirmeye devam etmekte idi. Ankete katılan annelerin yaşları ortalama 37,0±7,46 yıl (25-58 yıl), öğrenim durumu bakımından %66,5'i (n=133) üniversite mezunu ve annelerin %29,0'u (n=58) ev hanımı idi. Babaların yaş ortalaması 40,1±9,18 yıl (27-65 arasında) olup %74,0'u (n=148) üniversite mezunu idi. Çocukları yaşlarına göre gruplandırıldığında %30'u (n=60) grup 1, %38,5 'i (n=77) grup 2, %25,0'i (n=50) grup 3 ve %6,5'i (n=13) grup 4 oluşturmaktaydı. Gruplar arasında anne sütü alma süresi, formülasyona başlama süresi, ek gıdaya başlama süresi ve anne sütünü kesme süresi karşılaştırıldığında grup 2 ve grup 4 arasında anne sütü alma süresi açısından istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulundu (p<0,05). Diğer gruplar arasında istatistiksel anlamlı bir ilişki yoktu (p>0,05). Anne yaşı ve baba yaşı ile anne sütünü kesme süresi arasında ters ilişki saptandı (p<0,05). Anne yaşı ile ek gıdaya başlama zamanı arasında pozitif ilişki vardı (p<0,05). Anne öğrenim düzeyi ile ailedeki çocuk sayısı arasında negatif ilişki saptandı (p<0,05). Ebeveynlerin öğrenim düzeyi ile sadece anne sütü alma süresi, formula ve ek gıda başlama süresi ve anne sütünü kesme süresi arasında gruplar arasında anlamlı bir ilişki yoktu (p>0,05).**Çıkarımlar:** Hastanemize başvuran çocukların ailelerinin profili orta-yüksek sosyoekonomik düzey göstermesine rağmen bebeklerin sadece %48,5'i ilk 6 ay sadece anne sütü aldığı, anne sütü ve formula ile beslenme oranının %6,5 olduğu ve anne sütü kesilme zamanının ortalama 12.ay olduğu görüldü. Bu sonuçlar yüksek sosyoekonomik düzeyli olanlarda bile başarılı anne sütü ile beslemenin gerçekleştirilemediğini ve anne sütüyle ideal beslenmeye eğitim düzeyi ve sosyoekonomik düzeyler dışındaki faktörlerin de etkili olduğunu göstermektedir. Sonuçlarımız ile anne sütü ve emzirmenin öneminin halen yeterince anlatılmadığı ve uygulanmadığını ileri sürebiliriz. Bu nedenle bu konularda bilinçlendirme çalışmalarının devamına ihtiyaç olduğu kanaatindeyiz.**Anahtar Kelimeler:** Anne sütü, beslenme, emzirme süresi, formula, ebeveyn eğitimi

S-09

[Kabul:Sözlü]
[Çocuk Göğüs Hastalıkları]

Lipid depo hastalıklarında akciğer tutulumu

Güzin Cinel, Nural Kiper*, Dicle Orhan, Ebru Yalçın*, Deniz Doğru*,
Uğur Özçelik*, Berna Oğuz***, Mithat Haliloğlu***, Gülsev Kale****

Ankara Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hematoloji ve Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Ünitesi, Ankara, Türkiye

*Hacettepe Üniversitesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Ankara, Türkiye

**Hacettepe Üniversitesi, Çocuk Patoloji Ünitesi, Ankara, Türkiye

***Hacettepe Üniversitesi, Radyoloji Ünitesi, Ankara, Türkiye

Gaucher ve Niemann-Pick gibi lizozomal depo hastalıkları, akciğerlerde aşırı yağlı materyal depolanmasına neden olarak solunum sistemi bulgularına yol açabilirler. Burada, diffüz parankimal akciğer hastalığı (DPAH) bulguları olan Gaucher ve Niemann-Pick hastalığı tanı 18 hasta sunulmakta; akciğer tutulumunun klinik, radyolojik ve laboratuvar bulguları, tanı yöntemleri tartışılmaktadır.

Hastaların 5'i Gaucher, 13'ü Niemann-Pick hastalığı tanılarıyla izlenmektedir. Üç hastaya DPAH nedeniyle araştırılırken akciğer biyopsisi yapılmış ve biyopsi sonrası Niemann-Pick hastalığı-ilişkili lipoid pnömoni tanısı almışlardır. Diğer hastalar Pediatrik Gastroenteroloji Ünitesi'nde Niemann Pick Hastalığı ve Gaucher Hastalığı tanıları ile izlenmekte olan ve izlemde akciğer tutulumu klinik ve radyolojik bulguları geliştiği için bölümümüzde değerlendirilen hastalardır. Bu hastaların ileri radyolojik tetkikleri ve BAL incelemeleri ile akciğer tutulumu kanıtlanmıştır.

Hastaların akciğer tutulumu saptandığında 5 hastanın respiratuar semptomları yoktur. Tanıları radyolojik bulgular ve BAL incelemesi ile konulmuştur. Respiratuar semptomları olan hastalarda en sık görülenler öksürük, nefes darlığı ve efor kapasitesinde azalmadır. Beş hasta tekrarlayan akciğer enfeksiyonları nedeniyle tetkik edilmişlerdir. Fizik muayenelerinde 7 hastanın solunum sistemi muayenesi doğaldır. Diğer hastalarda en sık karşımıza çıkan bulgular parmaklarda çomaklaşma ve kreptan rallerdir. Yedi hastada oda havasında nabız oksimetre ile yapılan ölçümde hipoksi saptanmıştır; ortalama oksijen saturasyonu %93 (%55-99) ölçülmüştür. Hiçbir hastada respiratuar asidoz saptanmamıştır. Altı hastaya spirometre ile solunum fonksiyon testi yapılabilmüş, 2 hastada hafif, 1 hastada orta derecede restriktif bulgular saptanmıştır. Diğer hastaların solunum fonksiyon testleri normaldir. Tüm hastaların akciğer grafilerinde primer hastalıklarının akciğer tutulumu ile uyumlu olabilecek bulgular saptanmıştır. En sık radyolojik bulgular interstisyel infiltrasyon ve retiküler/retikülonodüler görünümüdür. On iki hastaya toraks BT çekilmiştir. En sık saptanan BT bulguları yaygın buzlu cam görünümü ve intralobüler ve interlobüler septal kalınlaşmalardır. Sekiz hastaya tanı için fleksibl bronkoskopi ve bronkoalveolar lavaj yapılmıştır. Tüm hastaların BAL sıvılarında büyük, köpüksü sitoplazmalı histiositler saptanmış, oil-red-O ile lipid boyama yapılarak makrofajların sitoplazmalarında lipid birikimi gösterilmiştir. Bir hastada izlemde akut, ağır solunum yetmezliği ve sağ akciğerde total ateletaksi saptanmış ve acil bronkoskopi uygulanmıştır. Sağ ana bronşunda bronşiyal tıkaç (cast) oluşumu saptanmış ve bu oluşum rijid bronkoskopi ile çıkarılmıştır. Üç hastaya yapılan akciğer biyopsilerinin histopatolojik incelenmesinde en dikkat çekici bulgu alveol boşluklarını dolduran ve yer yer interstisyel dokuda da görülen köpüksü makrofajlardır. Kontrast ekokardiyografi ile 6 hastada pulmoner arteriyovenöz fistül varlığı gösterilerek bu hastalara hepatopulmoner sendrom tanısı da konmuştur. Uzun süreli izlemleri olan 15 hasta ortalama 3,3 (0,6-22) yıl izlenmişler, destek tedavileri almışlardır. Gaucher hastalığı olan 5 hastanın 4'ü izlemde kardiyak ve respiratuar yetmezlik nedeniyle kaybedilmiştir. Diğer hasta sürekli oksijen tedavisi almaktadır. Uzun süreli izlemi olan 10 Niemann Pick hastamızın 2'si kaybedilmiş, 1'i sürekli oksijen ile izlenmektedir. Yedi hasta klinik bulguları stabil olarak izlenmektedir.

Niemann Pick ve Gaucher hastalarında akciğer tutulumu bir diffüz parankimal akciğer hastalığıdır. Radyolojik olarak interstisyel görünümü olan hastalarda BAL ve akciğer biyopsileri tanıda önemlidir. Hepatopulmoner sendrom, akciğer tutulumunda kötü prognoza ilişkili bir vasküler komplikasyondur.

Anahtar Kelimeler: Diffüz parankimal akciğer hastalığı, Gaucher, Niemann-Pick

S-10

[Kabul:Sözlü]
[Endokrinoloji]

Tip 1 diyabetli çocuk ve adolesanlarda aortik intima media kalınlığı ve ortalama trombosit hacmi

Murat Ersoy, Nilgün Selçuk Duru*, Murat Elevli*, Özlem Ersoy*

İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği, İstanbul, Türkiye

*Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği, İstanbul, Türkiye

Giriş: Diyabetes mellitus, insülin salınımında veya insülin etkisindeki yetersizlik sonucunda ortaya çıkan, belirgin karakteristik özelliği hiperglisemi olan, kronik seyirli endokrin ve metabolik bir hastalıktır. Diyabet varlığı neredeyse koroner kalp hastalığı ile eşdeğer olarak görülmektedir. ortalama trombosit hacmi (MPV)'ndeki büyümenin; inflamatuvar sürecin ve artmış platelet aktivasyonunun bir erken göstergesi olması dışında ateroskleroz için yeni bir risk faktörü olduğuna dair yayınlar da mevcuttur. Çalışmamızın amacı tip 1 diyabetli hastalarda MPV ve abdominal aorta intima media kalınlığı (AOİMK)'nın ateroskleroz açısından erken gösterge olup olmayacaklarının araştırılmasıdır.

Gereç ve Yöntem: Çalışma grubuna Çocuk Kliniğinde izlenmekte olan, ADA-2010 kriterlerine göre tip -1 DM tanısı almış 27 hasta dahil edildi. Kontrol grubuna genel pediatri polikliniğine başvuran ve bilinen herhangi bir kronik rahatsızlığı olmayan 30 çocuk alındı. Tüm çocukların ayrıntılı öyküsü alınarak fizik muayeneleri yapıldı ve her birine bu çalışma için hazırlanan bir form dolduruldu. Bu formlara hastaların yaş (yıl), cinsiyet, boy (cm), kilo (kg), vücut kitle indeksi (VKİ) (kg/m²), anne-baba arasında akraba evliliği, ailede kronik hastalık varlığı, sistolik ve diastolik tansiyon arteriyel ölçümü (mmHg), sigara maruziyeti, hastalığın başlangıç yaşı, tanı yaşı, insülin dozları, tanı sırasında başvuru şikayet ve semptomları, bel ile kalça çevresi oranları, diyabet süresi, laboratuvar bulgusu olarak Hb (g/dl), Hct (%), MPV (fL), total kolesterol (mg/dl), HDL-Kol (mg/dl), LDL-Kol (mg/dl), trigliserid (mg/dl), HgA1C (%), glukoz (mg/dl), insülin (IU/ml), C-Peptid (ng/ml), mikroalbumin (mg/gün) değerleri kaydedildi. Ultrasonografik olarak AOİMK ölçümleri aynı radyolog tarafından, Toshiba Aplio XR renkli doppler cihazı ile yapıldı.

Bulgular: Hasta grubunun glukoz, HgA1c, total kolesterol değerleri anlamlı olarak daha yüksek; C-peptid değerleri anlamlı olarak daha düşüktü. İki grup HDL ve LDL kolesterol düzeyleri arasında anlamlı fark saptanmadı.

Hasta MPV ve AOİMK değerleri ile kontrol grubu MPV ve AOİMK değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark elde edilemedi. Bununla birlikte hasta grubunda MPV değeri ile AOİMK arasında anlamlı ($r=0,351$ / $p=0,036$) korelasyon bulunmaktaydı. Aynı zamanda hasta grubunda MPV değeri ile total kolesterol arasında anlamlı ($r=-0,426$ / $p=0,013$) korelasyon bulunmaktaydı. Hasta grubunda AOİMK değerinin diğer parametreler ile karşılaştırılması sonucunda yaş ($r=0,473$ / $p=0,006$), VKİ ($r=0,467$ / $p=0,007$) ile arasında anlamlı ilişki bulunmaktaydı.

Çıkarımlar: Kronik bir hastalığı olan çocukların ateroskleroz açısından erkenden tanınmasını sağlayacak yeni laboratuvar parametreleri; gerekli önlemlerin alınarak, gerek bu dönemde gerekse erişkin dönemde neden olabilecek komplikasyonların engellenmesini sağlayacaktır. Hasta ve kontrol AOİMK ve MPV değerleri açısından anlamlı fark saptayamamıza rağmen hasta grubunda AOİMK ile MPV değerleri arasında ilişki saptamamız her iki parametrenin benzer rollerine işaret etmektedir. Çalışmamızın bu ilişkiyi netleştirecek daha kapsamlı çalışmalara yol göstereceği inancındayız.

Anahtar Kelimeler: Ateroskleroz, Aortik İntima Media Kalınlığı, ortalama eritrosit hacmi. Tip 1 Diyabetes Mellitus

S-11

[Kabul:Sözlü]
[Endokrinoloji]**Kafa travması tanısı alan olgularda ileriye dönük hipofiz işlevlerinin değerlendirilmesi****Hakan Aylanç, Filiz Tütüncüler*, Necdet Süt****

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Çanakkale

*Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Edirne

**Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyoistatistik Ana Bilim Dalı, Edirne

Giriş: Son yıllarda erişkin ve çocuklarda travmatik beyin hasarı (TBH) sonrası hipofiz hormon eksikliği (HHE) geliştiğine dair çalışmalar yayınlanmaktadır.**AMAÇ:** Kafa travması tanısı almış olgularda hipofiz işlevlerinin denetlenmesi ve kafa travmasının şiddeti ve tanıdan sonra geçen süre ile hipofiz işlev bozuklukları arasında bir bağlantı olup olmadığının araştırılmasıdır.**Gereç ve Yöntem:** Nisan 2006-Aralık 2008 tarihleri arasında TÜTF Çocuk Acil Servisi'nde kafa travması tanısıyla en az 24 saat süresince hastanede yatan, GKÖ ≤ 13 olan yada BBT'de patoloji saptanan 24 olgu (16 E, 8 K) HHE açısından değerlendirildi. Olgulara tam bir fizik muayene yapıldı ve 12 saatlik açlık sonrası serum kortizol, sT4, sT3, TSH, PRL, FSH, LH, E2, T, IGF-I, Na düzeyleriyle idrar örneğinde dansite ölçüldü.**Bulgular:** Olgularda ortalama yaş $9,5 \pm 3,1$ desimal yıldır. Olguların 14'ü (%58,3) prepubertal, 10'u (%41,7) pubertaldi. GKÖ'ne göre olguların 14'ü (%58,3) hafif, 9'u (%37,5) orta ve 1'i (%4,2) ağır kafa travması olup, travma sonrası ort geçen süre $29,4 \pm 9,8$ (12-44) aydı. Olgularda ort boy SDS $-0,0586 \pm 1,1$ ve tartı SDS $-0,0156 \pm 0,85$ idi. İki olguda (%8,3) kortizol düzeyi düştü ve 1 olguya ACTH testi yapılarak normal kortizol yanıtı elde edildi. Tüm olguların IGF-I değerleri normaldi. Dokuz olguda (%37,5) IGF-I z-skoru ≤ -2 SDS olmasına karşın, bu olgularda boy kısalığı yoktu. Travma şiddetine göre hafif ve orta olarak hastalar 2 gruba ayrıldığında grupların hormonal değerleri benzerdi. Kortizol düzeyleriyle travma süresi arasında istatistiksel olarak anlamlı olmayan negatif bir ilişki gözlemlendi ($p=0,252$). Hastaların hiçbirinde HHE saptanmadı.**Çıkarımlar:** Çocuklarda TBH bağlı HHE 'nin değerlendirilmesi için daha geniş serili ve uzun dönemli çalışmalara ihtiyaç vardır.**Anahtar Kelimeler:** Kafa travması, hipofiz işlev bozukluğu, travmatik beyin hasarı, çocuk

S-12

[Kabul:Sözlü]
[Enfeksiyon Hastalıkları]**Ortalama trombosit hacmi değerleri gastroenterit etkenine göre değişir mi?****Öznur Küçük, Meltem Uğraş, Suat Biçer, Defne Çöl, Tuba Giray,****Gülşay Çiler Erdağ, Zerrin Yalvaç, Yeşim Gürol, Gülşen Çelik, Ayça Vitrinel**

Yeditepe Üniversitesi, Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Giriş: Trombositlerin inflamatuvar yanıtı etkisi bilinmesine rağmen ortalama trombosit hacminin (OTH) enfeksiyöz ve inflamatuvar hastalıklardaki rolü tam bilinmemektedir. Yapılan bazı çalışmalarda OTH pozitif akut faz reaktanı olarak gösterilmişse de, farklı çalışmalarda negatif akut faz reaktanı olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmada çocuklarda akut gastroenterit ile OTH arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi amaçlandı.**Gereç ve Yöntem:** Çalışmada haziran 2011- haziran 2012 tarihleri arasında ishal, kusma şikayeti ile başvurup akut gastroenterit tanısı alan çocuklarda etken, Vesikari skoru, OTH ve trombosit sayıları arasındaki ilişki incelendi. Hastalar akut gastroenterit etkenlerine göre etken saptanamayanlar (grup 1), viral nedenli gastroenteritler (grup 2) ve bakteriyel nedenli gastroenteritler (grup 3) olarak 3 gruba ayrıldı.**Bulgular:** Akut gastroenterit saptanan 174 çocuk hastanın yaşları ortalama $4,40 \pm 3,56$ yıl (0-16 arasında) değişmekte olup 100'ü erkek (%57,5) ve 74'ü kız (%42,5) idi. Yapılan dışkı incelemeleri sonuçlarına göre; hastaların 73'ünde (%42,0) etken saptanmadı, 52 hastada (%29,8) viral ve 49 hastada (%28,2) bakteriyel etkenler saptandı. Vesikari skor değerlerine göre hastalar hafif (%18,4), orta (%32,2) ve ağır (%49,4) şiddette şeklinde gruplandırıldı. Hastaların trombosit değerleri $134.000 - 667.000 \text{ mm}^3$ (ortalama $301,270 \pm 88,209$) ve OTH değerleri $7,90 - 12,30 \text{ fL}$ (ortalama $9,34 \pm 0,75$) arasında değişmekteydi. Vesikari skoru 2. grupta 1. gruptan daha yüksek saptandı ($p < 0,05$). Grup 1 ile grup 3 arasında OTH değerleri ve Vesikari skor ölçeği bakımından anlamlı fark vardı ($p < 0,05$). Grup 2 ile grup 3 arasında Vesikari skoru arasında anlamlı fark saptandı ($p < 0,05$) Her bir etkeni göre yapılan karşılaştırmada trombosit, OTH, Vesikari skoru veya Vesikari skor ölçeği bakımından anlamlı farklılık yoktu ($p < 0,05$). Vesikari skoruna göre yapılan gruplandırma grupları arasında OTH ve trombosit değeri bakımından anlamlı fark saptanmadı ($p < 0,05$).**Çıkarımlar:** Etkenlere göre değerlendirildiğinde viral gastroenterit olgularında OTH değerleri etken saptanamayan olgulara göre daha yüksekti. Vesikari skoru viral ve bakteriyel gastroenterit olgularında etken saptanamayan olgulara göre daha yüksekti. Akut gastroenteritler genelde orta ve ağır vesikari skoruyla hastaneye başvurmaktadır. Vesikari skoruna göre hafif, orta ve ağır grupta OTH ve trombosit değeri açısından anlamlı fark saptanmadı.**Anahtar Kelimeler:** Akut gastroenterit, çocuk, ortalama trombosit hacmi, vesikari skoru

S-13

[Kabul:Sözlü]
[Gastroenteroloji ve Hepatoloji]

Çocukluk çağı inflamatuvar bağırsak hastalığında demir eksikliği ve anemi: Yeterli tedavi edebiliyor muyuz?

Nevzat Aykut Bayrak, Emel Uyar, Engin Tutar, Burcu Volkan, Esra Polat, Birol Öztürk, Deniz Ertem

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Gastroenteroloji, Hepatoloji ve Beslenme Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Giriş: İnflamatuvar bağırsak hastalığının (İBH) ekstraintestinal bulgularından biri olan anemi, kronik hastalık anemisi (KHA) ve demir eksikliği anemisi (DEA) şeklinde görülebilir ve bunun ayırımı yapmak zordur. İBH'da anemi sınıflaması, ayırıcı tanısı ve tedavi algoritması rehberlerde yer almakla beraber, İBH hastalarında yapılan çalışmalar anemi tedavisinin çoğu hekimin önceliği olmadığını göstermektedir. Büyüme ve gelişmenin halen devam ettiği çocukluk çağında, aneminin zihinsel, fiziksel ve hücrel gelişim üzerine olumsuz etkileri iyi bilinmemektedir. Bu nedenle aneminin etkin tanı ve tedavisi de daha fazla önem taşımaktadır. Çalışmanın amacı, çocukluk çağı İBH hastalarında anemi varlığını, tedavi uygulamalarını ve sonuçlarını değerlendirmektir.

Gereç ve Yöntem: Kliniğimizde 2009-2012 yılları arasında İBH tanısı almış hastaların tanıdan itibaren en fazla 2 yıl süreyle ve 6 aylık aralarla hemoglobin (Hb), demir (Fe), toplam demir bağlama kapasitesi (TDBK), ferritin, C-reaktif protein (CRP) düzeyleri ve aldıkları ilaçlar kaydedildi. Fe ve TDBK düzeylerinden transferrin saturasyonu (Tsat) hesaplandı. Anemi, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) önerileri (1) ve İBH'da anemi tanı rehberine (İBHAT) (2) göre değerlendirildi. İBHAT'a göre hastalar, normal, demir eksikliği (DE), DEA, KHA ve DEA+KHA olarak sınıflandırıldı.

Bulgular: Çalışmaya alınan 33'ü erkek toplam 61 İBH olgusunun 28'i Crohn (CH), 33'ü ülseratif kolit (ÜK) hastasıydı. Tanıda yaş ortalaması 11,1±3,5 yıl, ortalama takip süresi 18,5±7,4 ay bulundu. Hem DSÖ'ye hem de İBHAT'a göre hastaların %65,5'inde (40/61) anemi saptandı. Ayrıca, İBHAT'a göre tanıdan hastaların %18'inde (11/61) anemiye yol açmayan DE, anemik 40 hastanın 15'inde KHA, 14'ünde DEA, 11'inde DEA+KHA birlikteliği saptandı. DE, DEA veya DEA+KHA olan olguların %88,8'ine (32/36 hasta) ve KHA olan 2 olguya da oral Fe tedavisi verilmişti. Ortalama Fe tedavisi kullanım süresi 13,4±4,9 ay, ortalama kümülatif doz 2,8±1,4 mg/kg/gün idi. Tanıda ortalama Hb düzeyi 10,8±2,2 g/dL, 6.ayda 11,4±1,8 g/dL ve 12. ayda 11,8±1,6 g/dL olup, anlamlı iyileşme 12. aydan itibaren görüldü (p=0,02). İBHAT'a göre Fe tedavisi ihtiyacı 18. ayda anlamlı olarak azalmıştı (p=0,02). Aneminin, KHA'da 6. aydan, DEA+KHA birlikteliğindeyse 12. aydan itibaren anlamlı olarak azaldığı görüldü (p<0,05). Buna karşılık DE ve DEA'sinde istatistiksel anlamlı azalma görülmeydi. CH ve ÜK hastaları arasında tanıdan anemi sıklığı açısından fark yoktu.

Çıkarımlar: İBH hastalarında İBHAT, DSÖ'ne göre anemi ve Fe ihtiyacını daha iyi tanımlamaktadır. Anemi sıklığı ve düzelme süresine göre tedavi başlama oranı, tedavi dozu ve hasta uyumundaki eksiklik tedavi başarısını ve yaşam kalitesini etkilemektedir. Tedavi ihtiyacını, dozunu ve yöntemini doğru tanımlamak, oral tedavinin yetersiz olduğu durumlarda erken dönemde parenteral tedaviyi tercih etmek ve hasta uyumunu arttırmak tedavi başarısını artırabilir.

Anahtar Kelimeler: Anemi, çocuk, ferritin, inflamatuvar bağırsak hastalığı, transferrin saturasyonu

Kaynaklar

1. WHO, UNICEF, UNU. Iron deficiency anaemia: assessment, prevention, and control. WHO/NHD/01.3. Geneva: Switzerland: World Health Organization, 2001.
2. Gasche C, ve ark. Guidelines on the diagnosis and management of iron deficiency and anemia in inflammatory bowel diseases. Inflamm Bowel Dis 2007; 13: 1545-53.

S-14

[Kabul:Sözlü]
[Gastroenteroloji ve Hepatoloji]

Çocuklarda interlökin-10 almaç gen mutasyonu inflamatuvar bağırsak hastalığından ne ölçüde sorumludur?

Ömer Faruk Beşer, Didem Gülcü, Fügen Çullu Çokuğraş, Tufan Kutlu, Tülay Erkan

İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Çocuk Gastroenteroloji, Hepatoloji ve Beslenme Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Giriş: Enflamatuvar bağırsak hastalığı (EBH) tanısı ile izlenen 0-18 yaş arasındaki çocuklarda, anne-babalarında, kardeşlerinde ve EBH tanılı diğer akrabalarında hastalığın nedeni olarak interlökin-10 (İL-10) almaç geninde mutasyon varlığını genetik analizle tespit etmeyi amaçladık.

Gereç ve Yöntem: Çalışmamızda 53 EBH tanılı olguda, anne-babalarında, kardeşlerinde ve EBH tanılı kan bağı olan akrabalarında İL-10 ve/veya İL-10 almaç mutasyonlarının varlığının tespiti için genotip analizi yapılmıştır. Ailede mutasyon saptanması halinde diğer aile fertlerinin de o gen yerleşkeleri ile kıyaslanması yapılmıştır. Daha önce yapılmış genetik çalışmalar temel alınarak mutasyonların bulunduğu olası gen bölgeleri ayrıştırılıp seçilmiştir. Bu seçilen bölgelerde İL-10, İL-10RA ve İL-10RB genlerinde mutasyon taraması yapılmıştır. Interlökin-10 sinyal yolağı üzerinde tanımlanan mutasyonların işlevsel etkilerini belirlemek için gene özel ve proteine özel testler yapılmıştır.

Bulgular: Tüm olgularımızın altısında (%11,3) İL-10 yolağında mutasyon saptandı. Ebeveynlerde akrabalık, başlangıç yaşının erkenliği ve hastalığın CH seyrinde olması İL-10 yolağında mutasyon saptanan olgularda saptanmayanlara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklıydı (sırasıyla p=0,014, p=0,005, p<0,001). Mutasyonu olanların %100'ünde perianal fistül varken, olmayanların %14,9'unda gözlenmiştir (p<0,001). Yaşa göre ağırlık ve boy Z skorlarının İL-10 (+) grupta istatistiksel olarak anlamlı derecede geri olduğu saptanmıştır (sırasıyla p<0,001, p<0,001). Mutasyon saptananların tedavisinde azatiyoprin ve anti-TNF antikor tedavilerinin mutasyon saptanmayanlara göre daha fazla kullanıldığı görülürken remisyon sürelerinin de İL-10 (-) olan gruptan istatistiksel olarak anlamlı düzeyde uzun olduğunu saptadık (p<0,001).

Çıkarımlar: Çocuk yaş grubunda erken başlangıçlı EBH'de İL-10 başta olmak üzere genetik mutasyonların hastalığın oluşmasında daha fazla etkiye sahip olabileceğini düşünmekteyiz. Interlökin-10 sinyal yolağı üzerinde mutasyon olması durumunda hastalık erken yaşta başlarken hem çok şiddetli seyredip hem de tedavi yanıtı iyi olmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Enflamatuvar bağırsak hastalığı, İL-10, İL-10RA, İL-10RB

S-15

**[Kabul:Sözlü]
[Gastroentoloji ve Hepatoloji]****Çocuklarda karaciğer fibrozunun histopatolojik ve 'shear wave real-time' elastografi ile değerlendirilip karşılaştırılması****Ömer Faruk Beşer, Onur Tutar*, İbrahim Adaletli*, Didem Gülcü, Tufan Kutlu, Fügen Çullu Çokuğraş, Gülşen Özbay**, Tülay Erkan**

İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Çocuk Gastroenteroloji, Hepatoloji ve Beslenme Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye

*İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

**İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Giriş: Çalışmamızda çeşitli nedenlere bağlı gelişen kronik karaciğer hastalığı olan çocuklarda fibrozun derecesini 'shear wave real-time' elastografi (SWRTE) yöntemi ile değerlendirip bu değerleri histopatolojik fibroz derecesiyle ve kontrol grubundakilerle SWRTE değerleriyle karşılaştırmayı amaçladık.**Gereç ve Yöntem:** Kronik karaciğer hastalığı nedeniyle takipli dört-204 ay yaş aralığında 76 olgu ve bilinen herhangi bir hastalığı olmayan 50 kontrol olgusu çalışmaya dahil edilmiştir. Hasta grubundaki tüm olgulara alanin aminotransferaz (ALT), aspartat aminotransferaz (AST), gama glutamil transpeptidaz (GGT), protrombin zamanı (PZ), tam kan sayımı, immünglobülinler, viral hepatit belirteçleri (HBSAg, anti HBS, anti HAV IgG, anti HCV IgM, anti HIV), göz muayenesi, karaciğer ultrasonografisi, karaciğer biyopsi örneklerinin histopatolojik değerlendirilmesi (Brunt derecelendirmesi: F0; fibroz yok, F1; perisinüzoidal veya periportal fibroz, F2; hem perisinüzoidal hem de periportal fibroz, F3; köprüleşme fibrozu, F4; siroz) ve SWRTE incelemeleri yapılmışken kontrol grubundaki olguları fizik muayene, ALT, AST, GGT, PZ, tam kan sayımı, immünglobülinler ve karaciğer ultrasonografi bulguları normal olan çocuklar oluşturmaktaydı. Kontrol grubundaki bu 50 olguya da SWRTE yöntemi ile ölçümler yapılmıştır.**Bulgular:** Kronik karaciğer hastalığı olan 76 olgunun %52,6'sı erkek olup yaş ortalaması 92,71±66,65 ay idi. Kontrol grubundaki olguların %52'si erkek, %48'i kız, yaş ortalaması 88,27 ay olup hasta grubundakilerle karşılaştırıldığında uyumlu değerlerdedi.

Hasta grubundaki olguların histopatoloji ile, %22,4'ünde F0, %18,4'ünde F1, %23,7'sinde F2, %15,8'inde F3, %19,7'sinde F4 derecesinde fibroz mevcuttu. Kontrol grubundaki olguların SWTRE ortalaması 7,41 kPa olarak saptanmışken hasta grubundakilerde SWTRE değerleri; F0'da 9,9 kPa, F1'de 18,5 kPa, F2'de 18,2 kPa, F3'de 20,2 kPa, F4'de 25,3 kPa idi. F1-F2 arasındaki uyumsuzluk harici tüm ölçümler histopatoloji ile elde edilenlerle uyumluydu. F1 grubundaki hepatosteatoz tanılı beş olgunun SWTRE değerlerinin yüksek (27,6 kPa, 27,9 kPa, 31,1 kPa, 31,9 kPa ve 36,5 kPa) olduğu göz önüne alınırsa bu uyumsuzluğa bunun neden olduğu görülmektedir. SWTRE ölçümlerine göre; histopatolojik olarak fibroz saptanan 59 olgudan (F1, F2, F3 ve F4) sadece üçünde yanlış olarak normal değerler (<10kPa) saptandı (duyarlılık: %94,9). Kronik karaciğer hastalığı olmayan 50 kontrol grubundaki hastadan ise altısında yalancı olarak yüksek değerler (>10kPa) saptandı (seçicilik: %88,5).

Çıkarımlar: Gelişen fibrozun izleminde altın ölçüt tanı yöntemi karaciğer dokusunun histopatolojik incelenmesi olsa da yaptığımız çalışmada, fibroz olduğu bilinen olgularda elastografi ile ölçülen değerler histopatoloji ile saptanan fibroz derecesi ile uyumluluk göstermiştir. Özellikle hepatosteatozu olanlarda yapılan SWRTE ölçümlerinin yanlış yüksek değerlerde olduğunu görsek de tüm olgularda elastografi kPa derecesinden ölçümünün duyarlılığını %94,9, seçiciliğini ise %88,5 olarak saptadık.**Anahtar Kelimeler:** Elastografi, karaciğer fibrozu,

S-16

**[Kabul:Sözlü]
[Genel Pediatri]****Pedatrik yaş grubunda baş ağrısı şikayetinin kırıcılık kusurları ile olan ilişkisi****Mustafa Eliaçık, Fırat Erdoğan***

Medipol Üniversitesi, Göz Hastalıkları Ana Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Medipol Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Giriş: Çocuk kliniklerinde önde gelen şikayetlerinden biri olan baş ve göz ağrısının kırıcılık kusurları ile olan bağlantısını araştırmak.**Gereç ve Yöntem:** Hastanemiz çocuk kliniğine baş ve göz ağrısı nedeniyle başvuran 6-14 yaş arası 76 çocuk ile kontrol grubunu oluşturan 58 çocuk göz kliniğine kırıcılık kusurlarının incelenmesi için refere edildi. Her iki grubu oluşturan çocukların hepsine görme muayesi yapıldıktan sonra midriyatik damlalar damlatılmak suretiyle otorefraktometrik bulguları kayıt altına alındı. Çalışma kapsamında damlalı muayene sonrasında ölçülen değerlerde sferik değerleri (Sph)> -0,50 diyoptri ve üzeri çocuklar miyop, Sph >+2,00D üzeri çocuklar hipermetrop, silindirik değeri (Cyl) >-1,00D üzeri olan çocuklar astigmatizma olarak nitelendirilmiştir. Kırıcılık kusurları (miyop, hipermetrop ve astigmatizma), anizometri ve daha önceden doğru düzeltme yapılmamış kırıcılık kusurları çalışmamızın ana parametreleri olarak belirlenmişlerdir. Ki-kare ve student t testi istatistiksel analiz için kullanılmıştır.**Bulgular:** Baş ağrısı şikayeti olan grupta kırıcılık kusurlarının prevalansı olmayan gruba göre anlamlı derecede yüksek tespit edildi (p=0,003). Her iki grup karşılaştırıldığında midriyatik damlatıldıktan sonra tespit edilen sferik değerleri miyop (p=0,64) ve hipermetrop (p=0,75) olan çocuklar arasında anlamlı bir fark yok iken, baş ağrısı olan grupta astigmatizmanın varlığı açısından kontrol grubu ile karşılaştırıldığında anlamlı fark tesbit edilmiştir. (p < 0,001). Baş ağrısı olan grupta yine miyop astigmat (p=0,022), ve hipermetrop astigmat (p < 0,001) varlığı kontrol grubuna oranla anlamlı derecede farklı tespit edilmiştir. Anizometropik ve kırıcılık kusuru az ya da çok düzeltilmiş olguların baş ağrısı olan çocuklar arasındaki oranı da istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. (p < 0,001 her iki grup için.) Baş ağrısı şikayeti olan çocuklarda istatistiksel olarak kırıcılık kusurlarının (OR=2,13, 95%CI=1,4-3,24, p=0,004), anizometropinin (OR = 8,73, 95%CI=5,49-13,87, p<0,001), ve yanlış düzeltilmiş kırıcılık kusurlarının (OR=9,37, 95%CI=5,92-14,82, p<0,001) bulunma riski yüksek olduğu görülmüştür. Görmede şikayeti olmayan ama midriyatikler sonrası otorefraktometre değerlerinde astigmatizması bulunan çocuklar ile kontrol grubu arasında baş ağrısı şikayeti açısından yine anlamlı fark bulunmuştur. (p=0,02)**Çıkarımlar:** Baş ağrısı şikayeti olan çocuklarda kontrol grubuna oranla astigmatizma, anizometri ve doğru düzeltme yapılmamış kırıcılık kusuru bulunma şansı daha yüksektir. Bu nedenle baş ağrısı nedeniyle çocuk kliniğine başvuran çocuklarda görme şikayeti olsun yada olmasın oftalmolojik muayenelerinin yapılması önemlidir.**Anahtar Kelimeler:** Astigmatizma, baş ağrısı, görme muayenesi, kırıcılık kusurları, pediatri

S-17

[Kabul:Sözlü]
[Genel Pediatri]

İnternet kullanım sıklığının migren tanılı çocuk ve ergen hastalarda yaşam kalite ölçekleri, anksiyete ve depresyon skorları üzerine etkisi

Emel Torun, Serhat Güler*, Mehmet Küçükkoç, Sema Ölçer**

Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, İstanbul, Türkiye

*Bezmialem Vakıf Üniversitesi Tıp Fakültesi, Pediatrik Nöroloji Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye

**Bezmialem Vakıf Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Psikiyatrisi Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Giriş: Migren tanısı ile takipli okul çocuğu ve ergenlerin internet kullanım sıklığına göre yaşam kalite indeksi, anksiyete ve depresyon skorlarının, sağlıklı çocuklarla karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: 9-17 yaş arasında, migren tanısı alan 142 hasta ile aynı yaş ve cinsiyetteki 128 sağlıklı çocuk çalışmaya alındı. Migren tanısı, Uluslararası Baş ağrısı Birliği (International Headache Society) kriterlerine göre konuldu. Hastaların öykü, öz ve soy geçmiş ve andropometrik ölçümleri de içeren fizik muayene bulguları kaydedildi. Hastalar ergen (>12 yaş) ve ergen öncesi (<12 yaş) olarak gruplandırıldı. Her yaş grubu, İnternet kullanım sıklığına göre 3 gruba ayrıldı: Grup 1: seyrek internet kullananlar (< 1 saat/hafta) Group 2: düzenli internet kullananlar (< 2 saat/ gün, haftada birkaç gün), group 3: sürekli internet kullananlar (>2 saat/gün, haftanın her günü). Psikiyatrik değerlendirme çocuklar için yaşam kalitesi ölçek formu (Pediatric Quality of Life Inventory for Children: PedQL), çocuk depresyon ölçeği (Child Depression Inventory: CDI) ve nasıl hissediyorum anketi 1,2 (the State-Trait Anxiety Inventory for Children: STAI-C) ile yapıldı.

Bulgular: Yaş, cinsiyet ne andropometrik ölçümlerin (Vücut kitle indeksi) dağılımında gruplar arasında fark saptanmadı. 12 yaşın altındaki hastalarda, kontrol grubu ile migren grubu arasında, internet kullanım sıklığına göre depresyon anksiyete ve yaşam kalitesi skorlarında anlamlı fark saptanmadı. Ergen ve sürekli internet kullanan migren grubunda, duygulanım ile ilgili sorunlar ve başkaları ile ilgili sorunlar kategorisinde, kontrol grubuna göre anlamlı fark saptandı (p=0.008 ve 0,02). İnternet kullanım sıklığı ile obezite görülme sıklığı arasında iki grup arasında fark saptanmadı.

Çıkarımlar: Ergen hastalarda, internet kullanımı yoğunluğu arttıkça duygulanım ve başkaları ile ilgili sorunlar kategorisinde yaşam kalite ölçeği bozulmaktadır. Bu grup hastalarda sağlıklı çocuklarla karşılaştırıldığında obezite sıklığında bir artış görülmemiştir.

Anahtar Kelimeler: İnternet, ergen, çocuk, migren

S-18

[Kabul:Sözlü]
[Genel Pediatri]

Astımlı kardeş varlığının çocuk olguların yaşam kalitesi üzerine etkisinin PedsQL ebeveyn kısa Form-15 Türkçe versiyonu ile değerlendirilmesi

Özge Yılmaz, Ahmet Türkeli, Özlem Karaca*, Hasan Yüksel

Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi, Pediatrik Allerji BD ve Solunum Birimi, Manisa, Türkiye

*Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Manisa, Türkiye

Giriş: Bu çalışmada, çocuklarda yaşam kalitesini değerlendirmek için İngilizce olarak geliştirilmiş olan 2-4 yaş, 5-7 yaş ve 8-12 yaş çocuklar için jenerik bir çocukluk çağı yaşama kalitesi ölçeği olan PedsQLTM Short Form 15 Generic Core Scales ebeveyn formlarının Türkçe geçerlilik ve güvenilirliği yanında astımlı kardeş varlığının çocuk yaşam kalitesi üzerine etkisi incelenecektir.

Gereç ve Yöntem: Bu çalışmaya Celal Bayar Üniversitesi Pediatrik Allerji Bilim Dalı ve Solunum Birimi'nde astım nedeniyle izlenen 5-7 yaş arasındaki çocukların ve Çocuk Hastalıkları polikliniğine başvurmuş kronik hastalığı olmayan 5-7 yaş arası çocukların 2-4 yaş, 5-7 yaş ve 8-12 arasındaki sağlıklı kardeşlerini aldık. Aile sosyodemografik özellikleri, astımlı çocukların hastalık ağırlık parametreleri ve kardeşlerinin yaş, cinsiyet ve eğitim durumlarını kaydettik. Tüm ebeveynlere çocuklarının yaşlarına uygun jenerik PedsQLTM kısa form 15 (2-4 yaş, 5-7 yaş ve 8-12 yaş) anketlerini uyguladık.

Bulgular: Çalışmaya astımlı kardeşi olan 150 (her yaş grubundan 50'ser) çocuk, sağlıklı kardeşi olan 151 (2-4 yaş arası 51, diğer yaş gruplarından 50'ser) çocuk dahil edildi. Tüm yaş grupları için PedsQL anketinin alt grup puanlarının kendisini oluşturan sorular ile korele olduğu görüldü. Fiziksel, duygusal, sosyal ve okul alt puanları için Cronbach α değerlerinin, 2-4 yaş PedsQL anketinde sırası ile 0,79, 0,85, 0,81 ve 0,81 olduğu; 5-7 yaş PedsQL anketinde 0,78, 0,77, 0,84 ve 0,71 olduğu; 8-12 yaş PedsQL anketinde 0,79, 0,86, 0,78 ve 0,78 olduğu saptandı. Anne-babanın eğitimi ya da mesleği hiçbir yaş grubunda anket puanlarını etkilemedi. Kardeşinde astım olan tüm yaş gruplarındaki çocuklarda PedsQL duygusal alt puanı kardeşi sağlıklı olan çocuklardan daha düşük bulundu (tümü için p<=0,001).

Çıkarımlar: Çalışmamızın bulguları Jenerik PedsQLTM kısa form 15 anketinin Türkçe formunun geçerli ve güvenilir olduğuna işaret etmektedir. Bununla birlikte kardeşinde astım olan çocuklarda yaşam kalitesinin fiziksel ya da sosyal değil ancak duygusal olarak anlamlı bozulduğu görülmüştür. Bu nedenle astımlı kardeşi olan çocukların psikososyal açıdan değerlendirilmesi ve gerekli görüldüğü durumlarda destek sağlanması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Astım, çocuk, ebeveyn, kardeş, PedsQL, yaşam kalitesi

S-19

[Kabul:Sözlü]
[Hematoloji]**Transfüzyon bağımlı beta talasemi hastalarında alloimmünizasyon ve otoimmünizasyon sıklığı ve bunu etkileyen faktörler****Cemil Koçyiğit, Kayı Eliaçık, Ali Kanık, Berna Atabay, Meral Türker, Işın Yaprak**

S.B. İzmir Tepecik eğitim ve Araştırma Hastanesi, İzmir, Türkiye

Giriş:Transfüzyon bağımlı β -talasemi hastalarında primer tedavi eritrosit transfüzyonu olmakla birlikte, eritrosit antijenlerine karşı antikor gelişimi, bu hastalardaki tekrarlayan transfüzyonların önemli komplikasyonlarından birisidir.Bu çalışmada, hastanemiz Çocuk Hematoloji birimi tarafından takip edilen transfüzyon bağımlı β -talasemi hastalarında, alloantikor ve otoantikor gelişim sıklığını ve bunu etkileyen faktörleri araştırmayı amaçladık.**Gereç ve Yöntem:** Çalışmaya, talasemi major veya intermedia tanısıyla izlenen ve düzenli aralıklarla lökositten arındırılmış eritrosit süspansiyonu ile transfüze olan 139 hasta alındı. Hastaların yaşı, tanı tipi, ilk transfüzyon yaşı, transfüzyon aralığı ve yapıldı ise splenektomi yaşı kaydedildi. Tüm hastalarda, jel yöntemi kullanılarak, antikor taraması yapıldı. Pozitif antikor varlığında ise antikor tanımlama testi yapıldı.**Bulgular:** Çalışmaya alınan transfüzyon bağımlı 139 hastanın, 109'u (%78,4) talasemi major ve 30'u (%21,6) talasemi intermedia tanısıyla izlenmekteydi. Olguların 76'sı (%54,7) erkek, 63'ü (%45,3) kadındı. Hastaların ortalama yaşı 18,3±8,66 yıl bulundu. Dokuz (%6,4) hastada alloantikor, 17 (%12,2) hastada otoantikor varlığı saptandı. Saptanan alloantikorların özellikle Rh ve Kell antijen sistemlerine karşı geliştiği saptandı. Alloantikor gelişim oranı; talasemi intermedia tanılı olgularda, ilk transfüzyon yaşı >2 yıl olanlarda, transfüzyon aralığı >3 hafta olanlarda ve Rh (-) olgularda daha yüksek saptandı ($p<0,05$). Otoantikor gelişimi ise erişkin hastalarda ve splenektomi uygulanmış olan olgularda daha yüksek oranda saptandı ($p<0,05$).**Çıkarımlar:** Bu çalışma, eritrosit antijenlerine karşı antikor gelişiminin bölgemizdeki talasemi hastalarında yüksek olduğunu göstermektedir. Hastaların eritrosit antijen fenotiplendirmesinin yapılması, transfüzyon için Kell ve Rh alt gruplarına uygun kan seçilmesi ve çapraz eşleme yapılması β -talasemi hastalarında alloimmünizasyonu azaltmaya yardımcı olabilir.**Anahtar Kelimeler:** Talasemi, transfüzyon, alloimmünizasyon

S-20

[Kabul:Sözlü]
[Hematoloji]**Pediyatrik hematoloji-onkoloji hastalarında hepatit B, hepatit C ve HIV seroprevalansı****Rejin Kebudi, Tarkan Ağasoy, Tiraçe Celkan, Hilmi Apak, Gül Nihal Özdemir**

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Giriş: Yoğun kemoterapi alan pediyatrik onkoloji hastaları sık kan ve kan ürünleri transfüzyonuna gereksinim duyarlar. Bu hastalar hepatit B, hepatit C ve insan immünyetmezlik virüsü (HIV) gibi transfüzyonla bulaşan hastalıklar açısından yüksek risk altındadırlar.

Bu çalışmada pediyatrik onkoloji hastalarında hepatit B, hepatit C ve HIV seroprevalansının tespit edilmesi ve sonuçların, ulusal hepatit B aşısı programından ve kan donörlerinde rutin HCV tarama testlerinden önce yapılmış çalışmalarla karşılaştırılması amaçlanmaktadır.

Gereç ve Yöntem: Bu çalışma Ocak 2002 ve Ocak 2012 tarihleri arasında yoğun kemoterapi ve sık kan ve kan ürünleri transfüzyonu alan kanser (lösemi, solid tümör) tanılı 100 çocuk (51 kız, 49 erkek) hastanın geriye dönük kayıtlarında tedavi öncesi ve tedavi sonrası EIA ile rutin olarak bakılmış olan HBsAg, Anti-HBs, Anti-HCV ve Anti-HIV sonuçlarının retrospektif taranması yöntemi ile veri elde edilerek yapılmıştır. Hasta grubu Eylül 1998 ulusal hepatit B aşısı programı sonrası doğmuş hastalardan oluşturuldu.**Bulgular:** HBsAg, anti-HBs, anti-HCV ve anti-HIV seroprevalansı tedavi öncesi % 0, %58, %0, %0 ve tedavi sonrası %0, %42, %0, %0 olarak bulundu. Tedavi öncesi ve tedavi sonrası da HBsAg % 0 saptandı. Bu sonuç 1986-89 yıllarında % 40 ve 1994-95 yıllarında % 10 olarak saptanan HBsAg prevalansına göre anlamlı olarak düşüktür. 1994-95 yıllarında % 14 olarak saptanan HCV seropozitifliğine karşın bu çalışmada Anti-HCV % 0 olarak saptandı. Anti-HIV önceki çalışmalarda olduğu gibi %0 bulundu. Tedavi öncesi seronegatif olan 42 (%42) hastanın hiç birinde hepatit B enfeksiyonu gelişmedi. Yoğun kemoterapi alan onkoloji hastalarında beklendiği gibi tedavi öncesi Anti-HBs seropozitifliği olan hastaların 17 (%17)'inde tedavi sonrası Anti-HBs seronegatifliği saptanmış, bu hastaların hiç birinde hepatit B enfeksiyonu gelişmemiştir.**Çıkarımlar:** Bu sonuçlar pediyatrik onkoloji hastalarında ulusal hepatit B aşılama programlarının önemini göstermektedir. Ayrıca, HBsAg, HCV ve HIV seropozitifliğinin saptanmaması kan bankalarında HBV, HCV ve HIV tarama testlerinde yüksek teknolojinin ve pediyatrik hematoloji-onkoloji birimlerinde hijyenik gelişmelerin önemini vurgulamaktadır.**Anahtar Kelimeler:** HBV; HCV; HIV; transfüzyon; pediyatrik onkoloji; kanser

S-21

[Kabul:Sözlü]
[Nefroloji]

Süt çocuğu döneminde idrar yolu enfeksiyonunun değerlendirilmesinde kateter yöntemi ile suprapubik aspirasyon yönteminin karşılaştırılması

Kayı Eliaçık, Ali Kanık, Cemil Koçyiğit, Önder Yavaşcan, Ali Rahmi Bakiler

S.B. İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, İzmir, Türkiye

Giriş: İdrar kültürü idrar yolu enfeksiyonu tanısında altın standart olarak kabul edilir. Ancak idrar örneğinin alınış şekli kültür sonucunun güvenilirliğini etkilemektedir. Steril torba ile alınan idrar örneğinde bulaş riski yüksektir. Yanlış pozitif sonuçlardan kaçınmak için idrarın, sonda ya da suprapubik aspirasyon (SPA) ile alınması önerilir. Böylece gereksiz antibiyotik tedavisi, ileri inceleme, hastaların uzun süreli izlemi engellenmiş olur. Ancak son yıllarda sonda yöntemiyle alınan idrar örneklerinde artan sayılarda yalancı pozitif sonuçlar elde edildiği bildirilmektedir. Suprapubik yöntemle idrar örneği almak bu yöntemler arasında daha üstün olarak bildirilmekle birlikte kateter ve SPA yöntemini karşılaştıran çalışma sayısı oldukça yetersizdir.

Bu çalışmada İYE tanısı şüpheli olgularda sonda ve suprapubik aspirasyon yöntemleri ile alınan idrar kültürü sonuçları birbirleriyle karşılaştırılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Çalışmaya 04.06.2011-04.06.2013 tarihleri arasında uzamış sarılık, tartı alamama gibi non-spesifik şikayetlerle başvuran ve sonda ile alınmış idrar kültüründe üreme saptanan olgulardan idrar yolu enfeksiyonu tanısı şüpheli olan hastalar dahil edildi.

Sonda ile alınmış idrar kültüründeki üremeye rağmen klinik olarak enfeksiyon açısından anlamlı bulgusu olmayan olgulardan SPA yoluyla idrar kültürü için örnek alındı. Suprapubik idrar kültürünün sonucuna göre gerektiğinde ileri tetkik ve tedavi planlandı.

Bulgular: Çalışmaya yaşları 12-600 gün (ortanca 45 gün) arasında değişen 69'u erkek toplam 83 olgu dahil edildi. Uzamış sarılık yakınması en sık rastlanan yakınma idi (n=32, %35). Sonda ile alınan kültürde üreme olan toplam 83 olgunun %28'inde (n=24) SPA ile üreme saptandı. SPA'da en sık üreyen mikroorganizma E. coli idi (n=15). Sonda ile alınan kültürlerde dikkat çekici derecede sık rastlanan enterokok (n=31, %37) türevi bakteri üremesi, SPA ile alınan kültürlerde yalnızca bir olguda doğrulandı. E. coli üreyen 22 olgunun 15'inde SPA ile de aynı etken saptanmıştır. SPA ile alınan kültürlerdeki üreme oranı ile cinsiyet arasında anlamlı fark yoktu (p=0,975). SPA'da üreme olanlarda üreme olmayanlara göre pelvikalektazi ve DMSA'da hipoaktivite anlamlı derecede fazla saptandı (p=0,016 ve 0,001).

Çıkarımlar: İdrar yolu enfeksiyonu tanısında özellikle süt çocukluğu döneminde orta akım idrarının alınamaması nedeniyle tanı amacıyla sonda yöntemini önerilmektedir. Mesane kateterizasyonu ile idrar örneği alınırken sondanın sünnnet derisindeki veya üretral kolonizasyonu oluşturan bakterilerin teması sonucu yalancı pozitif sonuçlar elde edilebilmektedir. Bu yüzden invaziv bir yöntem olmasına rağmen zaman zaman SPA'dan faydalanılmaktadır.

Sonuçlarımıza göre sonda ile alınan kültürde üreme olan olguların ancak 1/3 ünde SPA ile üreme saptandı. Bu durum kolonizasyon kadar bazı olgularda idrarın steril şartlarda alınmamasına bağlı olabilir. Sonuçlarda en dikkat çekice özellik ise bir hasta haricinde 31 olguda üremiş olan enterokok türevi bakterilerin tamamının bulaş olarak değerlendirilmesidir. Özellikle bu mikroorganizmanın ürettiği sondalı idrar kültürlerinin tekrar değerlendirilmesi gerekmektedir. Aynı şekilde E. coli üremiş olan sondalı idrar kültürü üremiş olan olgularda da üremenin enfeksiyona bağlı olma ihtimali kuvvetlidir (%68). Sonuç olarak özellikle infantlarda idrar yolu enfeksiyonu şüphesinde SPA yöntemi ile alınan idrar kültürü gereksiz tetkik ve tedavi oranını azaltacaktır.

Anahtar Kelimeler: Süt çocuğu, suprapubik aspirasyon

S-22

[Kabul:Sözlü]
[Onkoloji]

Tek bir merkezden 15 yıllık izlem: İzole hemihiperplazi olgularının takip bulguları ve tümör riski

Tahir Atik, Özgür Çoğulu, Ferda Özkanay

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Çocuk Genetik Hastalıkları Bilim Dalı, İzmir

Giriş: İzole hemihiperplazi, normal dışı asimetrik bir şekilde vücudun bir ya da daha fazla bölümünün altta yatan bir hastalığa bağlı olmaksızın büyümesidir. İzole hemihiperplazisi olan kişilerde embriyonel tümör oluşum riski artmıştır. Bu çalışmada tek bir merkezden takip edilmiş izole hemihiperplazi tanılı olgularımızın klinik verileri ve tümör gelişim riski retrospektif olarak değerlendirilmiştir.

Gereç ve Yöntem: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Genetik Hastalıkları Bilim Dalı tarafından son 15 yıl içinde izlenmiş izole hemihiperplazi olguları retrospektif olarak değerlendirildi. Hastaların demografik verileri, aile ağacı analizleri, hemihiperplazinin bulunduğu vücut bölgesi ve tutulum şekli, takip ve tetkik sıklığı, izlemde skolyoz, organ tutulumu ve malignite gelişimleri araştırıldı.

Bulgular: Toplam 24 izole hemihiperplazi olgusunun %41,7'si erkekti (n=10). Ortalama doğum ağırlıkları 3344,55 g ($\pm 585,96$), ilk başvuru yaşı 36,1ay ($\pm 48,2$), doğumda anne yaşı 27,8yıl ($\pm 4,4$) ve baba yaşı 30,3yıl ($\pm 4,9$) bulundu. Hiçbir hastada büyüme ve gelişme geriliği yoktu. Sağ ve sol taraf tutulumu eşitti (%50). Olguların %16,7'sinde bir ekstremitenin segmenti, %37,5'inde (n=9) bir ekstremitenin tamamı, %16,7'sinde (n=4) aynı tarafta birden fazla ekstremitte, %25'inde (n=6) yüz dahil gövdenin tam yarısı tutulmuşken, sadece 1 olguda (%4,2) yüzün bir tarafı hiperplazik bulundu. İki olguda iç organ tutulumu saptandı (%8,7). Ortalama izlem süresi 83,1 ay ($\pm 88,4$), ortalama muayene ve ultrasonografi sıklığı sırasıyla 7,59 ay ($\pm 2,9$) ve 8,67 ay ($\pm 4,4$) bulundu. Bir olguda sol intraabdominal yerleşimli Wilms tümörü gelişmişti (%4,2).

Çıkarımlar: İzole hemihiperplazi embriyonel tümör gelişim riskinin arttığı nadir bir klinik tablodur. Bu durum nedeniyle izlenen olguların sık muayene ve karın ultrasonografisi ile yakından izlenmesi önemlidir. Bu çalışma Türkiye'den tek bir merkezden bildirilmiş en geniş hasta sayısına sahip retrospektif veriler sağlaması açısından değerlidir.

Anahtar Kelimeler: İzole hemihiperplazi, Wilms tümörü

S-23

[Kabul:Sözlü]
[Sosyal Pediatri]**6-13 yaş arası çocukları olan annelerin çocuklarına uyguladıkları ceza yöntemleri ve ceza uygulama nedenleri****Birsel Canan Demirbağ, Meltem Kürtüncü*, Reyhan Erkaya**Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Trabzon, Türkiye
Bülent Ecevit Üniversitesi Zonguldak Sağlık Yüksekokulu, Zonguldak, Türkiye

Giriş: Yapılan çalışmalar annelerin çocuklarına ceza vermenin çocukların içsel denetimlerini kazanmaları için disipline etme amacını hedeflemesi gerektiğini ifade etmektedir. Bu çalışma annelerin çocuklarına uyguladıkları ceza yöntemlerini ve ceza uygulama nedenlerini analiz etmek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Bu çalışma tanımlayıcı, kesitsel tipte bir çalışmadır. Çalışmanın evrenini 6 aile hekimine sahip Doğu Karadeniz Bölgesi'ndeki bir aile sağlığı merkezine gelen 6-13 yaş arasında çocukları olan anneler oluşturmıştır. Çalışmanın verileri 15 Mart 2012- 31 Kasım 2012 tarihleri arasında toplanmıştır. Bu sürede kuruma 1832 anne gelmiş, 1236 anne çalışmayı kabul etmiştir. Çalışmanın verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen annelerin sosyo-demografik özelliklerini, ceza çeşitlerini ve ceza nedenlerini içeren anket formuna verilen cevaplardan elde edilmiştir. Çalışmaya başlamadan önce gerekli kurum izinleri alınmıştır. Aynı zamanda annelere araştırmanın içeriği anlatılarak çalışmaya katılım onayları alınmıştır. Çalışmadan elde edilen veriler SPSS 13.0 bilgisayar ortamında değerlendirilmiş olup istatistiksel analiz yüzde, sayı, Ki-kare testi ile yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya alınan annelerin %45'i 34-41 yaş arasında, %56'sı ilköğretim mezunu, %72'si çalışmayan, %66'sı en az 2 çocuğu olan annelerden oluşmaktadır. Çalışmaya katılan annelerin çocuklarının %55'i kız ve %67'si 10-12 yaşında çocuklardır. Anneler çocuklarını %79 iyi çocuk, %78'inatçı çocuk olarak, kendilerini %81'i gergin, %76'sı çalışkan olarak tanımladılar. Annelerin %77'si dövmece ceza yöntemi olarak desteklemektedir. Annelerin çocuklarına ceza uygulama nedenlerinin başında, %97'si disiplin, %97'si terbiye, %89'u dürüst olma yer almıştır. Annelerin çocuklarına uyguladıkları ceza yöntemleri içerisinde %98'i istediklerini almamak, %99'u yüksek sesle bağırarak, %78'i harçlıklarını kesmek yer almaktadır. Evde en çok cezayı uygulayıcı ebeveyn anne olarak (%53) tespit edilmiştir. Ceza süresi olarak anneler %48.5'i bir gün den daha fazla olduğunu ifade etmişlerdir.

Çıkarımlar: Annelerin çocuklarına ceza uygulama nedenleri çocuklarının kendi kendine yönetme yeteneğini kazanması ve doğru olan ve olmayanları ayırt etmesi amacıyla verildiği literatürde tespit edilmiştir. Çocukların iç denetimi kazanması için verilen ceza yöntemlerinin çocukların kişiliklerine zarar vermeyecek türde olmasının çocuğun kişilik gelişimine zarar vermemesi açısından göz önünde bulundurulması zorunludur. Ceza tipi ve süresini yanlış seçimi çocuklara olumsuz etkisi telafisi olmayan zararlara neden olabileceği göz önünde bulundurularak bu konuda şehir, bölge ve ülke genelinde sık sık eğitimlerin yapılması geleceğimizi oluşturacak çocukların kişilik gelişimi açısından çok önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Anne, çocuk, ceza yöntemleri

S-24

[Kabul:Sözlü]
[Yenidoğan]**Maternal ve neonatal D vitamini düzeylerinin term bebeklerdeki erken Neonatal Sepsis gelişimi üzerine olası etkisinin araştırılması****Merih Çetinkaya, Ferhat Demir, Ferhat Çekmez*, Gökhan Büyükkale, Turan Tunç*, Fevzi Nuri Aydın**, Tuğba Erener Ercan, İbrahim Aydın**, Esin Yıldız Aldemir, Sibel Özbek, Sultan Kavuncuoğlu**

*Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Yenidoğan Bölümü, İstanbul, Türkiye

**Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Neonatoloji Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Biyokimya Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Giriş: D vitamini vücutta kalsiyum düzenlemesini sağlayan, kemik gelişimi üzerinde etkisi olan, aynı zamanda immunomodülatör etkinliği olan steroid hormondur. Yenidoğanlardaki D vitamini düzeyleri maternal 25-hidroksi D vitamini düzeyleri ile ilişkilidir. D vitamini eksikliğinin bebek ve çocuklardaki alt solunum yolu enfeksiyonlarına eğilimi artırdığı gösterilmiş olsa da, neonatal sepsiste maternal/neonatal serum 25-OH D vitamini düzeylerinin çalışıldığı bir çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışmada klinik ve laboratuvar bulgularla erken sepsis tanısı ile yatırılan yenidoğanlar ile annelerinin serum 25-OH D vit düzeylerinin çalışılması ve maternal/neonatal serum 25-OH D vit düzeyleri ile erken neonatal sepsis arasındaki olası ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Bu prospektif çalışma Mayıs 2012 ile Aralık 2012 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş olup, yaşının ilk 3 günü içinde klinik ve laboratuvar bulgular ile erken neonatal sepsis tanısı ile yatırılarak antibiyotik başlanan 50 term bebek çalışma grubunu oluştururken, sağlıklı olan, sepsis düşünülmeyen ve başka nedenlerle kan alınan 50 term bebek kontrol grubunu oluşturdu. Her 2 gruptaki bebeklerin anneleri de çalışmaya dahil edildi. İntrauterin enfeksiyon ve koryoamniyonit öyküsü ile birlikte major anomalisi olan bebekler çalışma dışı tutuldu. Çalışma grubundaki bebeklerden antibiyotik tedavisi başlanmadan önce serum 25-OH D vitamini düzeyi için kan örneği alındı.

Bulgular: Çalışma ve kontrol grubundaki bebekler doğum ağırlığı, gestasyonel hafta, cinsiyet, doğum şekli, maternal yaş ve hastalıklar, doğum yapılan mevsim ve anne eğitim durumları açısından benzer idi. Kontrol grubundaki bebeklerin annelerinde D vitamini kullanım (%94) oranı çalışma grubundaki annelerden (%76) anlamlı şekilde daha fazla idi (p<0,05). Neonatal sepsis tanısı ile yatırılan bebeklerin beyaz küre sayıları ve CRP değerleri kontrol grubundan anlamlı şekilde daha fazla idi. Erken neonatal sepsis tanısı ile yatırılan bebeklerin annelerinin D vitamini düzeyi (28,2±3,2 nmol/L) kontrol grubundaki bebeklerin annelerinin D vitamini düzeyinden (42,3±6,3 nmol/L) anlamlı şekilde daha düşük idi (p<0,05). Benzer şekilde erken sepsis ile yatırılan bebeklerin 25-OH-D vit düzeyleri (8,4±1,3 nmol/L) de sepsisi olmayan bebeklerinkinden (14,9±3,1 nmol/L) daha düşük idi (p<0,05).

Çıkarımlar: Bu çalışma ile literatürde ilk kez term bebeklerde maternal ve neonatal D vitamini eksikliğinin erken neonatal sepsis gelişimi için önemli bir risk faktörü olduğu gösterilmiştir. Bu çalışma sonucunda gebelikte uygun miktarda ve düzenli maternal D vitamini kullanımının term bebeklerdeki erken neonatal sepsis sıklığını azaltılabileceği düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: D vitamini, neonatal sepsis, yenidoğan

S-25

[Kabul:Sözlü]
[Yenidoğan]

Ardışık sE-Selektin ölçümlerinin prematüre retinopatisi tanısında ve hastalığın şiddetinin belirlenmesindeki etkinliğinin değerlendirilmesi

Merih Çetinkaya, Mehmet Cansev*, Gökhan Büyükkale, Esra Acar, Ferhat Çekmez, Gökhan Aydemir, Fatih Alparslan Genç**, Bilge Araz Erşen***, Dilara Pirhan***, Tugba Erener Ercan, Sibel Özbek, Sultan Kavuncuoğlu**

Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Yenidoğan Bölümü, İstanbul, Türkiye

*Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Farmakoloji Anabilim Dalı, Bursa, Türkiye

**Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Neonatoloji Bilim Dalı, Ankara, Türkiye

***Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Göz Kliniği, İstanbul, Türkiye

Giriş: Prematüre retinopatisi (ROP), çocukluk çağındaki en sık körlük nedenidir. Vasküler endotelial büyüme faktörü (VEGF), ROP patogenezinde rol oynayan en önemli mediatördür. Son yıllarda selektin ailesinin ve özellikle E-selektinin anjiyogenez ve kapiller morfogenezde rol oynadığı belirlenmiştir. Bu çalışmanın amacı da doğumdan itibaren bakılan ardışık soluble(s)E-selektin düzeylerinin ROP tanısı ve hastalığın şiddeti ile olan olası ilişkisinin değerlendirilmesi idi.

Gereç ve Yöntem: Mayıs 2011 ile Eylül 2012 tarihleri arasında prospektif olarak gerçekleştirilen bu çalışmaya Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesine <34 GH ve/veya <1500 gram olarak yatırılan prematüre bebekler dahil edildi. Bu bebeklerden doğumdan sonraki ilk 24 saat içinde, yaşının 14. gününde ve 28. gününde diğer girişimler esnasında sE-selektin düzeyi için kan örneği alındı. Olgular, indirekt oftalmoskop ile aynı hekimler tarafından ROP açısından değerlendirildiler. Gerekli durumlarda muayeneler tekrar edildi ve ROP ve evresi kaydedildi. ROP gelişen ve gelişmeyen olguların 3 farklı zamandaki sE-selektin düzeyleri karşılaştırıldı.

Bulgular: Bu çalışmaya toplam 46 prematüre bebek alındı. ROP gelişen bebeklerin ortalama doğum ağırlığı ve doğum haftası ROP gelişmeyenlerden anlamlı şekilde daha düşük idi. ROP gelişen bebeklerin toplam oksijen süresi ve transfüzyon sayılarının da ROP gelişmeyenlerden anlamlı şekilde fazla olduğu saptandı. Yaşamın ilk günü, 14. ve 28. günlerindeki ortalama plazma sE-selektin düzeylerinin ROP gelişen bebeklerde ROP gelişmeyenlerden anlamlı şekilde yüksek olduğu görüldü. Plazma sE-selektin düzeylerinin doğumdan sonra anlamlı şekilde düşüş gösterdiği belirlendi. Plazma sE-selektin düzeylerinin ROP'un şiddeti ile ilişkili olduğu görüldü.

Çıkarımlar: Bu çalışma ile doğumdan itibaren bakılan plazma sE-selektin düzeylerinin ROP tanısında ve ROP'un şiddetinin belirlenmesinde kullanılabileceği gösterilmiştir. Verilerin geniş hasta grubunda desteklenmesi sonrası ardışık plazma sE-selektin düzeyi ölçümlerinin ROP'un belirlenmesinde yeni ve yararlı bir tanı aracı olarak kullanılabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Prematüre retinopatisi, selektin, prematürite

S-26

[Kabul:Sözlü]
[Yenidoğan]

Neonatal hipoksik-iskemik sıçan modelinde Valproik asid tedavisinin olası nöroprotektif etkilerinin araştırılması

Merih Çetinkaya, Tülin Alkan*, Mehmet Cansev, Zehra Minbay***, Bülent Gören*, Nilgün Köksal**

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Neonatoloji Bilim Dalı, Bursa, Türkiye

*Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Fizyoloji Anabilim Dalı, Bursa, Türkiye

**Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Farmakoloji Anabilim Dalı, Bursa, Türkiye

***Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Histoloji ve Embryoloji Anabilim Dalı, Bursa, Türkiye

Giriş: Hipoksik iskemik ensefalopati, yenidoğanlarda önemli bir morbidite ve mortalite nedenidir. Bu çalışmanın amacı, histon deasetilaz inhibitörü olan ve erişkin global iskemi modellerinde nöroprotektif etkinliği gösterilen valproik asidin (VA) neonatal hipoksik hasar modelinde nöroprotektif etkisinin araştırılmasıdır.

Gereç ve Yöntem: Yedi günlük sıçanlar, isofluran anestezisi altında sağ arteria carotis communis ligasyonu ve koterizasyonu sonrasında iki saat boyunca hipokside tutuldular. Hipoksik-iskemik hasara maruz bırakılan sıçanlar randomize olarak intraperitoneal (i.p.) serum fizyolojik (0.1 ml) uygulanan Kontrol grubu ve i.p. (30 mg/kg; 0.1 ml içinde) uygulanan VA grubu olarak 2 gruba ayrıldılar. İlk ilaç dozu hipoksik iskemik hasarın hemen sonrasında, ikinci ve üçüncü dozlar da sırasıyla hasardan 24 ve 48 saat sonra uygulandı. Hasarı takiben 72. saatte deney hayvanlarının yarısına TUNEL reaksiyonu ve aktif caspase-3'ün immünohistokimyasal değerlendirmesi için transkardiyak perfüzyon uygulanırken, diğer yarısı dekapite edilerek Western Blot analiz için beyin örnekleri alındı. Valproik asid tedavisinin nöroprotektif etkisi apoptozis ve H3 protein ekspresyonu ile histon deasetilaz enzim aktivitesi ve inflamatuvar sitokin (TNF-alfa) düzeyleri belirlenerek değerlendirildi.

Bulgular: VA tedavisi verilen grupta kontrol grubu ile karşılaştırıldığında TUNEL-pozitif hücre sayısının ve caspase-3 immünoaktivitesinin belirgin olarak azaldığı belirlendi. Apoptozis göstergesi aktif caspase-3 protein seviyelerini %26 oranında azaltmış, histon deasetilaz enzim aktivitesini %33 oranında azaltıp, asetil H4 düzeylerini %24 oranında arttırmış ve inflamatuvar sitokin düzeylerini %21 oranında baskılamıştır.

Çıkarımlar: Bu çalışma neonatal hipoksik iskemik sıçan modelinde valproik asidin beyinde histon deasetilaz enzim aktivitesini azaltıp asetil H4 protein ekspresyonunu artırarak, apoptozisi ve inflamatuvar sitokinleri baskılayarak nöroproteksiyon sağladığını gösteren ilk çalışma olup, antiepileptik olarak kullanılan bu ajanın gelecekte hipoksik iskemik ensefalopati tedavisinde kullanılabileceğini düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hipoksi-iskemi, valproik asid, nöroproteksiyon,

S-27

[Kabul:Sözlü]
[Yenidoğan]**Doğum yaşı 32 hafta altı bebeklerde Respiratuar distress sendromu risklerinin belirlenmesi****İlyas Yolbaş, Velat Şen, Selvi Keleşçi, Ahmet Yıldırım, Duran Karabel**

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Diyarbakır

Giriş: Sürfaktan, akciğerlerin genişleyebilmesi ve havalanmasının sağlanması için gerekli olan ve akciğerler tarafından üretilen hayati bir maddedir. Sürfaktanın belirgin eksikliğinde Respiratuar distress sendromu oluşur. Respiratuar distress sendromu erken doğum ile ilgili yenidoğanlarda neonatal bakımdaki gelişmelere rağmen halen en önemli neonatal mortalite ve birçok kronik morbiditelerin nedenidir. Respiratuar distress sendromu sıklığının gebelik yaşı ile ters ilişkili olup erkek bebeklerde ve diyabetik anne bebeklerinde daha yüksek olduğu bildirilmiştir. Özellikle sürfaktan tedavisi gerektiren 30-32 hafta arası Respiratuar distress sendromu ayırıcı tanısı yapılması en zor gebelik haftasıdır. Bu çalışmada amacımız doğum yaşı 30-32 hafta arasındaki yenidoğanları değerlendirmek ve Respiratuar distress sendromu açısından risk faktörlerini belirlemektir.

Gereç ve Yöntem: Bu çalışmada 2010- 2011 tarihleri arasında Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Yenidoğan Ünitesi'nde takip edilmiş dosyalarına doğum yaşları 30-32 hafta arasında değişen sürfaktan tedavisi uygulanan ağır respiratuar distress sendromu olan 119 yenidoğan bebek (Grup I) ile hafif ve sürfaktan uygulaması gerektirmeyen respiratuar distressi olan 113 adet yenidoğan bebek (Grup II) olmak üzere toplam 232 yenidoğanın dosyaları retrospektif olarak incelendi. İstatistiksel analizler için 'Statistical Package for Social Sciences (SPSS) for Windows v17.0.0' programı kullanıldı. Elde edilen veriler değerlendirilirken student t testi ve Chi-square testi kullanıldı. Tüm testlerde $p < 0,05$ değerleri istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Grup I'de mortalite (%38,7), kız cinsiyet (%42,0), vajinal doğum (%31,9), baş geliş (%84,0), çoğul gebelik (%18,5), primipar gebelik (%17,6), mekanik ventilatör ihtiyacı (%60,5), sepsis (%38,7), sarılık (%51,3), diyabetik anne bebeği (%1,7), preeklampatik anne bebeği (%36,1), Rh uygunsuzluğu (%5,0), Polidramnios (%7,6), oligohidramnios (%16,0) ve intrakranial kanama (%43,7) olarak bulundu. Grup II'de mortalite (%20,4), kız cinsiyet (%46,9), vajinal doğum (%32,7), baş geliş (%87,6), çoğul gebelik (%18,6), primipar gebelik (%34,5), mekanik ventilatör ihtiyacı (%23,0), sepsis (%30,1), sarılık (%54,9), diyabetik anne bebeği (%11,5), preeklampatik anne bebeği (%38,1), Rh uygunsuzluğu (%3,5), polidramnios (%4,4), oligohidramnios (%19,5) ve intrakranial kanama (%56,6) olarak bulundu. Mortalite ve mekanik ventilatör ihtiyacı oranı grup I'de istatistiksel olarak anlamlı yüksek bulunurken grup II'de ise primipar gebelik, diyabetik anne bebeği ve intrakranial kanama sıklığı istatistiksel olarak anlamlı yüksek bulundu ($p < 0,05$). Ortalama yatış süresi, doğum ağırlığı, anne yaşı, kan kreatin, kreatin kinaz, sodyum, potasyum, kalsiyum, Aspartat aminotransferaz, alanin aminotransferaz, total bilirubin, pH, HCO₃, pO₂, beyaz küre, platelet, hemoglobin ve ortalama platelet hacmi açısından iki grup arasında anlamlı istatistiksel fark bulunmazken ($<0,05$), ortalama kan üre, C-reaktif protein, laktat, pCO₂ düzeyi grup I'de grup II'ye göre istatistiksel olarak yüksek bulundu ($<0,05$).

Çıkarımlar: Yüksek kan üre, C-reaktif protein, laktat, pCO₂ düzeyine sahip yenidoğanlar daha yüksek Respiratuar distress sendromu riski taşıırken, primipar gebelik, diyabetik anne bebeği olan yenidoğanlar daha düşük Respiratuar distress sendromu riski taşımaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: RDS, yenidoğan, risk faktörleri

S-28

[Kabul:Sözlü]
[Yenidoğan]**Gaziantep çocuk hastanesi yenidoğan işitme taraması sonuçları****Evrin Kıray Baş, Yusuf Ünal Sarıkabadayı, Metin Karçın, Ayşe Demirçubuk, Kahraman Gün, Bülent Filik**

Gaziantep Çocuk Hastanesi, Gaziantep, Türkiye

Giriş: Doğuştan işitme kaybı doğumsal anomaliler arasında en sık görülen anomalilerden biridir. Tanı konulmadığında dil gelişimi, psikososyal gelişim, çevreye uyum ve iletişimde gecikmeye yol açmaktadır. Bu nedenle problem ne kadar erken dönemde tanımlanır ve gereken tedavi ve rehabilitasyon programlarına dâhil edilirse, bu olumsuz etkiler en aza indirgenebilir. Bu çalışmada iki yıllık yenidoğan işitme tarama programı sonuçlarını bildirmek ve elde edilen verileri güncel literatür eşliğinde tartışılması amaçlandı.

Gereç ve Yöntem: Gaziantep Çocuk Hastanesinde Nisan 2011-N isan 2013 tarihleri arasında hastanemizdeki yenidoğanlar 4 haftalıkken otoakustik emisyon (OAE) testi ile tarandı. OAE'yi geçemeyen bebeklere 2 hafta sonra test tekrarlandı. İşitme kaybı saptanan olgular bir üst merkeze sevk edildi ve sonuçları değerlendirilerek risk faktörleri sorgulandı.

Bulgular: 4900 yenidoğan bebeğe tarama yapıldı. Bu bebeklerin 662'sinin ilk testi, 118'nin ikinci testi anormal idi. Olguların 38'inde çift taraflı, 80'inde tek taraflı test sonucu anormal idi.

Çıkarımlar: Sonuç olarak ülkemizde birçok merkezde olduğu gibi, hastanemizde de yenidoğan işitme taraması rutin hale getirilmiş olup, gerçek insidansın belirlenmesinde, erken tanı ve tedavide ulusal ölçekte başarıya ulaşılmasında yenidoğanların ısrarlı takibi önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Yenidoğan, otoakustik emisyon

S-29

[Kabul:Sözlü]
[Yenidoğan]

Yenidoğan yoğun bakım ünitesinde izlenen gestasyon haftasına göre küçük bebeklerin sorunları

Münevver Kaynak Türkmen, Defne Engür, Ayşe Anık, Derviş Gökdoğan

ADÜ Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Neonatoloji Bilim Dalı, Aydın, Türkiye

Giriş: Gestasyon yaşına göre küçük olma (SGA), gestasyonel yaşa göre doğum tartısının 10. persentilinin altında olması olarak tanımlanır. SGA neonatal morbidite ve mortalitesi yüksek bir klinik durumdur. Bu çalışmada Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde izlenen 35. gestasyon haftasından sonra doğan SGA bebeklerin sorunlarının retrospektif olarak değerlendirilmesi amaçlandı.

Gereç ve Yöntem: Kasım 1999–Aralık 2008 tarihleri arasında izlenen gestasyon yaşı 35 hafta ve üzerinde olan toplam 95 SGA bebeğin hastane kayıtları incelendi. Çalışmada incelenen bebeklerin sosyodemografik özellikleri ve perinatal olaylar, hastanede yatış esnasında gelişen sepsis, hipoglisemi, polistemi, yenidoğan sarılığı, respiratuvar distres sendromu, mekonyum aspirasyon sendromu ve SGA tipi değerlendirildi.

Bulgular: Bebeklerin ortalama gestasyon yaşı $37,8 \pm 0,4$ (35-42) hafta idi. SGA'lı 95 bebekten 30'u (%31,6) simetrik, 65'i (%68,4) asimetrik SGA idi. 56 bebek yenidoğan sarılığı nedeniyle tedavi aldı. Onbir bebeğe kan değişimi uygulandı, dokuz bebek Rh uyuşmazlığı tanısı aldı. Bebeklerden 26'sı (%27,4) hipoglisemi tanısıyla tedavi edildi. Yedi bebeğe (%7,4) sürfaktan uygulandı, onbir bebek (%11,6) mekonyum aspirasyon sendromu nedeni ile, sekiz tanesi de (%8,4) sepsis nedeni ile tedavi edildi.

Çıkarımlar: SGA morbidite ve mortalitesi yüksek bir klinik tablodur. SGA'lı bebeklerde hipoksi ile ilişkili komplikasyonlar (perinatal asfiksi, persistan pulmoner hipertansiyon, mekonyum aspirasyonu, patent duktus arteriyozus), hipotermi, metabolik sorunlar (hipoglisemi, hiperglisemi, hipokalsemi), hiperviskozite ve polisitemi, immün sistem değişiklikleri (hümorale ve hücresele defektler) önemli sorunlardır. Çalışmamızda literatür ile uyumlu olacak şekilde polistemi, metabolik sorunlar, RDS, mekonyum aspirasyonu ve sepsis sık olarak gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: SGA, yenidoğan, morbidite, mortalite